

Biddag map 2022

Thema:
Blijven bidden

Daniël 6:1-29

.....
KERK, SCHOOL & GEZIN

Houvast voor jongeren
en hun gemeenten

hgjb.nl

Biddag map 2022

KERK, SCHOOL & GEZIN

Thema:

Blijven bidden

Daniël 6:1-29

Inhoud

1. Voorwoord 5

- Inleiding op 'Blijven bidden'
- Gebruik en verspreiding van de map

2. Informatie bij het bijbelgedeelte 7

- Exegese
- Gedachten bij het bijbelgedeelte
- Kernboodschap
- Doelstellingen

3. Kerkdienst 14

- Suggesties bij het thema
- Preekschets

4. School, jeugdwerk & gezin 17

- Vooraf
- Overzicht
- Liederen
- Introductie
- Bijbel
- Verwerking
- Extra bijbelse geschiedenis
- Afronding
- Gezinnen

Bijlagen 27

Downloads (alleen online beschikbaar)

- Tips voor het vieren van bid- en dankdag in de kerk, op school en in het gezin
- Tips voor kerkdienst met kinderen
- Wet en geloofsbelijdenis in kindertaal
- Pictogrammen bij de liturgie

De map en (extra) bijlagen zijn digitaal beschikbaar via [HGJB.nl/2022bdm](https://hgjb.nl/2022bdm), wachtwoord **2022blijfbidden**

Tip: Voer het adres ([HGJB.nl/2022bdm](https://hgjb.nl/2022bdm)) in de adresbalk bovenaan de webpagina in, niet in de zoekbalk (van Google bijv.)

Let op: De teksten en bijlagen van de bid- en dankdagmappen alsook de digitale versie mogen alleen worden gebruikt en vermenigvuldigd voor het gebruik binnen de eigen school of de eigen kerkelijke (wijk)gemeente.

Wij verwachten dat **iedere** school en **iedere** kerkelijke (**wijk**)gemeente een eigen **abonnement** op de map heeft. Voor alle andere vormen van vermenigvuldiging, op welke wijze dan ook, is voorafgaande toestemming van de HGJB nodig.

1. Voorwoord

Inleiding op 'Blijven bidden'

Weet u nog, hoe we een jaar geleden net als Nehemia *biddend bouwden* aan het *werk* dat de Heere ons zou geven? En hoe we een aantal maanden geleden dankten voor Gods zorg in de schepping, waardoor er steeds weer *eten* op tafel mocht staan? En dat we daarna *dankend doorgingen* met het leven voor God op deze aarde?

Doorgaan, dat blijft een mooie les. Een les die ook Daniël kende, als we Daniël 6 erop naslaan. Op allerlei slinkse manieren kregen zijn jaloerse collega's het voor elkaar dat hij niet meer mocht bidden tot zijn grote God, van Wie hij zoveel hield en Die hij zo trouw diende. Ook al betekende het de doodstraf, Daniël bleef doorgaan met bidden, vanuit het vertrouwen dat God voor hem zou zorgen - wat er ook gebeurde.

Hiervoor willen we de kinderen met deze map dan ook motiveren: om te *blijven bidden*, wát er ook gebeurt, vanuit het vertrouwen dat God voor hen zal zorgen. We laten hen zien op welke momenten je kunt bidden en hoe je dat nu doet. De geschiedenis van Daniël geeft mooie aanknopingspunten om daarop in te gaan.

Een hartelijke groet namens de bid- en dankdagmapcommissie. We wensen u van harte Gods zegen toe bij (de voorbereidingen op) biddag 2022!

Christa Noteboom
(eindredactie)

Gebruik en verspreiding van de map

De bid- en dankdagmap wordt geschreven met als doel:

- Het ondersteunen van kerk, school en gezin in de viering van biddag en dankdag en in de bezinning op bidden en danken.
- Het versterken van de driehoek kerk, school en gezin.

Om deze doelen te behalen zit de map boordevol tips en suggesties voor een kerkdienst met kinderen, het club- en/of zondagschoolwerk, de godsdienstles op school en de geloofsopvoeding thuis. Om de map optimaal te gebruiken, is het goed om:

- afstemming te zoeken tussen kerk, school en gezin. Maak afspraken wie welke onderdelen gebruikt, wie het gezinsdagboek uitdeelt en op welke manier je op elkaar gaat aansluiten (zie voor tips de download 'Bid- en dankdag in de kerk, op school en in het gezin').
- keuzes te maken uit de onderdelen. Het voert te ver om alles te gebruiken. Stem met elkaar af wie wat gebruikt en maak keuzes met het oog op de eigen doelgroep.

Opmerkingen

- Op het moment dat de map ontwikkeld werd, was nog niet bekend met welke coronamaatregelen er op biddag in kerken rekening gehouden moet worden. In de map worden suggesties gedaan met het oog op verschillende scenario's. We vertrouwen erop dat u daar inspiratie uit zult halen om biddag te vieren op een manier die het beste bij uw kerk en/of school aansluit.
- In deze map staat veel genoemd, maar niet alles. De map is bedoeld om u als leerkracht, kindwerker, kerkelijk werker en/of predikant op weg te helpen. De map biedt (uitgewerkte) suggesties en ideeën, maar voor alles geldt dat het aanzetten zijn. U zult de onderdelen altijd moeten aanpassen aan uw eigen situatie.
- Deze map is in eerste instantie niet geschreven voor missionaire doeleinden. Toch kan het zijn dat er in de kerkdienst of op de school veel buiten- of randkerkelijke kinderen zitten. Het is mogelijk om naar eigen inzicht aanpassingen te doen betreffende de onderdelen, om zo rekening te houden met deze doelgroep.

In deze map wordt bij de introductie- en verwerkingsvormen gebruikgemaakt van icoontjes. Deze verwijzen naar schoolvakken waarbij de werkvorm gebruikt kan worden. Zie hoofdstuk 4.

In onderstaande tabel staat beschreven welke onderdelen voor welke doelgroep zijn:

Hoofdstuk	Wat?	Voor wie?
1. Voorwoord	<ul style="list-style-type: none"> • Inleiding op het thema • Gebruik en verspreiding van bid- en dankdagmappen 	Iedereen
2. Informatie bij het bijbelgedeelte	<ul style="list-style-type: none"> • Exegese van het bijbelgedeelte • Gedachten bij het bijbelgedeelte naar nu • Kernboodschap en doelstellingen van de map 	Iedereen
3. Kerkdienst	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene suggesties voor een kerkdienst met kinderen, passend bij het thema • Preekschets 	Predikanten, werkgroep bid- en dankdagdienst
4. School, jeugdwerk en gezin	<ul style="list-style-type: none"> • Liedsuggesties • Introductievormen • Diverse bijbelverhalen • Verwerkingsvormen • Samen bidden en danken • Extra bijbelse geschiedenis • Gezinsdagboek 	Met name leerkrachten en kinderwerkers Liedsuggesties: iedereen Gezinsdagboek: uit te delen door school en/of kerk
Bijlagen	Diverse bijlagen bij de suggesties uit hoofdstuk 3 en 4	Met name leerkrachten en kinderwerkers

2. Informatie bij het bijbelgedeelte

Daniël 6:1-29, kerntekst vers 11

Exegese (context)

Het boek Daniël beschrijft een zwarte periode voor het volk Israël. In 587 voor Chr. werd de stad Jeruzalem met haar tempel verwoest en een groot deel van het volk verbannen naar Babel (Daniël 1). Dat betekende voor de Joden daar dat ze moesten leven onder heidense heerschappij. Deze overheid kende geboden die indruisten tegen de wet van God. Dat zal spanning hebben gegeven, wat we terugzien in Daniël 6. Ook voor ons zal dat herkenning oproepen. Tussen dit eerste hoofdstuk en Daniël 6 zit bijna zeventig jaar. Daniël heeft nu een vrij hoge leeftijd bereikt. Dit maakt dit boek, en zo ook dit hoofdstuk, relevant voor oud en jong!

Met Daniël 6 zijn we ongeveer een vijftig jaar verder in de geschiedenis. Het Babylonische rijk is ten onder gegaan. In Daniël 5 worden we meegenomen naar de dramatische nacht van het godslasterlijke feest van Belsazar, dat uitloopt op de dood van deze koning. Nu hebben de Meden en Perzen het in Babel voor het zeggen. Er is een nieuwe koning, Darius de Meder. De gebeurtenissen in ons hoofdstuk spelen zich kort na deze machtswisseling af.

Met Daniël 6 worden de zes verhalen over Daniël tot een climax gebracht. In dit verhaal wordt Daniël, als gevolg van zijn gehoorzaamheid aan Gods wet, veroordeeld tot de dood, maar hij wordt op een wonderlijke manier door God gered. De conclusie van Darius dat zijn koninkrijk zal beven en sidderen voor het aangezicht van de God van Daniël (6:26) roept herinnering op aan de woorden van Nebukadnezar (3:29). Het verhaal over Daniël in de leeuwenkuil is een duidelijk afgebakend verhaal, het begint met 6:1 en loopt door tot en met vers 29. Het verhaal kent de volgende structuur:

- A. Daniëls voorspoed (vs. 2-4)
- B. Een koninklijk edict (vs. 5-10)
- C. Veroordeling tot de leeuwenkuil (vs. 11-18)
- C'. Verlossing uit de leeuwenkuil (vs. 19-25)
- B'. Een koninklijk edict (vs. 26-28)
- A'. Daniëls voorspoed (vs. 29)

De gebeurtenissen uit Daniël 6 kennen veel parallellen met Daniël 3. Darius tekent een wet waarin (geschreven) staat dat niemand een verzoek aan

een god of mens mag verrichten dan alleen aan de koning (6:7-8). Dat is vergelijkbaar met het bevel van Nebukadnezar dat iedereen zijn gouden beeld moet aanbidden (3:5). Daniël weigert dit bevel te gehoorzamen (6:10), net als zijn vrienden dat eerder ook hadden geweigerd (3:18). We lezen in beide verhalen dat zowel Daniël (6:25) als zijn drie vrienden openlijk beschuldigd worden (tweemaal letterlijk: en 'zij aten zijn stukken'). Daniël wordt in de leeuwenkuil geworpen (6:16), zoals zijn drie vrienden in de brandende vuuroven geworpen worden (3:20). Daniël wordt gered door een engel (6:23), net als zijn vrienden (3:28). Zowel Daniël (6:23) als zijn vrienden zijn zonder letsel gebleven (3:27). Koning Darius maakt een bevel dat heel zijn koninkrijk zal beven en sidderen voor het aangezicht van de God van Daniël, want Hij is de levende God (6:26), en Nebukadnezar zegt dat niemand lasterlijke dingen mag zeggen over de God van Sadrach, Mesach en Abed-Nego, want er is geen andere god die zo redden kan. Er is ook een verschil tussen beide verhalen. In Daniël 3 ligt het initiatief bij koning Nebukadnezar en in Daniël 6 bij de bestuurders en stadhouders, die met Daniël willen afrekenen, terwijl Darius Daniël tevergeefs wil redden.

Exegese (vers voor vers)

Vers 1-10

1. Darius, de Meder, ontving het koningschap toen hij ongeveer tweeënzestig jaar oud was. 2. Het behaagde Darius over het koninkrijk honderdtwintig stadhouders aan te stellen, die over heel het koninkrijk verdeeld zouden zijn, 3. en over hen drie rijksbestuurders, van wie Daniël er een was. Aan hen moesten die stadhouders verantwoording afleggen, opdat de koning niet benadeeld werd. 4. Toen overtrof deze Daniël de rijksbestuurders en de stadhouders, omdat er een uitzonderlijke geest in hem was. De koning overwoog hem over heel het koninkrijk aan te stellen. 5. Daarop gingen de rijksbestuurders en de stadhouders zoeken naar een grond voor een aanklacht tegen Daniël inzake het koninkrijk, maar zij konden geen enkele grond voor een aanklacht, of iets verkeers vinden, omdat hij betrouwbaar was en er geen nalatigheid of iets verkeers bij hem te vinden was. 6. Toen zeiden deze mannen: Wij zullen tegen deze Daniël geen enkele grond voor een aanklacht vinden, tenzij wij iets tegen hem vinden in de wet van zijn God. 7. Zo kwamen deze rijksbestuurders en stadhouders eensgezind bij de koning en zeiden het volgende tegen hem: Koning Darius, leef in eeuwig-

Gedachten bij het bijbelgedeelte

1. Gelovig zijn in vijandige omgeving

We komen Daniël tegen op een hoge positie in een vijandige omgeving. Het zal voor hem niet gemakkelijk zijn geweest (ook niet voordat het gebod van de koning kwam) om gelovig te zijn en daarnaar te handelen. Toch blijft Daniël geloven en blijft hij een hoge adviseur van de koning: hij weet geloof en functie te combineren. Het geloof beïnvloedt zijn werk ook: hij is niet vatbaar voor manipulatie en omkoping, want zijn vijanden kunnen hem nergens op 'pakken'.

Voor de kinderen: Voor hen is deze lijn wat lastiger concreet te maken, ze hebben nu niet direct een hoge positie. Maar je kunt wel zo een mooi beeld schetsen van Daniël. Hij heeft een hoge functie, maar doet geen water bij de wijn als het om geloven gaat. Hij vult zijn functie gelovig in, door goed te doen en goed te zijn voor anderen. Voor de oudere kinderen kun je dan misschien iets zeggen over dat het nodig is dat christenen in heel de samenleving aanwezig zijn, en daar trouw hun werk doen. Zo laten ze (wij!) iets doorstralen van ons geloof in God. Het wordt concreter als kinderen in een context leven waar niet iedereen gelooft, bijvoorbeeld op de voetbal, op ballet, of ook op school (en veel kinderen zullen zo'n context herkennen). Lijk jij dan ook op Daniël? In hoe eerlijk en betrouwbaar je bent, maar ook in hoe gelovig jij bent/blijft? Uiteindelijk vraagt elke context van ons om zoals Daniël te leven: eerlijk, betrouwbaar én gelovig!

2. Bidden in elke situatie

Wat in Daniël 6 in het bijzonder naar voren komt, is dat Daniël blijft bidden. Zelfs als dat tegen het gebod van koning Darius in gaat. Dat is voor Daniël niet gemakkelijk, hij weet wat de gevolgen zijn. Maar toch doet hij het. Hij moet het ook doen, het is voor hem niet mogelijk om nu het gebed los te laten of in het verborgene te doen. Hij bad altijd zichtbaar, dan kan hij het nu (ook voor de joodse ballingen) niet laten. Het is voor ons belangrijk om ook te blijven bidden. Ook in lastige situaties. Het is de vraag wat wij zouden doen in de situatie waarin Daniël is. Zou jij blijven bidden? Of zou je een maand lang toch maar niet gebeden hebben? Of op een plek waar niemand het zag?

Voor de kinderen: Het is goed om te blijven bidden. Als je blij bent, maar ook als je verdrietig bent of het moeilijk hebt. Soms zijn we in een omgeving waarin bidden raar gevonden wordt (bijv. in een restaurant, op school). Dan schamen we ons misschien wel. Maar Daniël laat ons zien dat bidden gewoon is en dat het belangrijk is om te blijven bidden. Dan laten we aan God en de mensen zien dat we bij God horen en Hem belangrijk vinden.

Deze lijn kun je mooi verbinden aan biddag voor gewas en arbeid: laten we blijven bidden voor ons eten, ons drinken en ons werk.

3. Gebedshouding

Daniël bidt drie keer per dag. Hij zorgt ervoor dat hij in zijn gebedshouding gericht is op Jeruzalem. Dat geeft aan dat Daniël zorg besteedt aan zijn gebed. Het is goed om daarbij even stil te staan. Hoe bidden wij? Hoe vaak? Welke houding? Zijn we ons ervan bewust dat we ons tot God richten? Gebedshouding en gebedsfocus zijn daarin belangrijk en kunnen mooi samengebracht worden. Daniël knielt: een nederige houding voor God. Gericht op Jeruzalem: daar waar de tempel stond en God woonde in het midden van Zijn volk.

Wij richten ons in ons gebed tot Jezus, Hij is onze Voorspraak bij de Vader. In Zijn Naam mogen we tot God bidden. Het is belangrijk om dat altijd weer te beseffen. Het doordringt je van heiligheid en eerbied, maar ook van Gods liefde en genade.

Daniël bad drie keer per dag. Het kan goed helpen om een ritme te hebben in je gebeden. Op welke momenten bid je 'standaard'? Het zorgt ervoor dat je, ook als je hoofd er minder naar staat, toch blijft bidden. Patronen en gewoontes zijn daarin zegenrijk.

Weetje: Onze kerken zijn geen tempels, we hoeven niet gericht op onze kerkgebouwen te bidden. Maar de kerkgebouwen zelf hebben wel een richting: de (vooral) oudere kerken zijn vaak west-oost georiënteerd. Het koor van de kerk is meestal gericht op het oosten. Veel van wat in de kerk gebeurde, vond plaats in het koor. Zodoende keken de gelovigen automatisch naar het oosten. Het oosten was belangrijk, omdat daar de zon opkomt. Dat verwijst naar Christus als de Zon der Gerechtigheid (Mal. 4:2) en het Licht der Wereld (Joh. 8:12).

Voor de kinderen: Als je bidt, waar ben je dan op gericht? Daniël keek naar Jeruzalem: dat was de plek waar God woonde in de tempel. Wij kijken niet meer zo naar Jeruzalem. Maar we mogen ons in onze gedachten richten op God. Op Wie Hij is en wat Hij doet.

In veel kerken kijken we naar de plek waar de zon opkomt, omdat Jezus het licht van de wereld is. Het is belangrijk om in je gebed op Jezus gericht te zijn.

Daarbij kan het ook andersom werken: als je dan de zon ziet, het licht opmerkt, word je weer herinnerd aan Jezus. En zo word je weer bepaald bij het belang van bidden.

4. Vertrouwen op Gods hulp

Daniël vertrouwt erop dat God hem zal helpen. Hij blijft trouw in zijn gebed, in zijn dienst aan God. Anderen kunnen hem daarvan niet afhouden. Daniël heeft er vertrouwen in dat God, als de mensen er achter komen dat hij bidt, hem dan zal helpen. Of hij geweten heeft dat God hem uit de leeuwenkuil zou redden? Het staat er niet. Maar je proeft iets van het geloof dat Abraham ook had toen hij op reis ging om Izaak te offeren. Gaan in vertrouwen op Gods hulp. Bidden in vertrouwen op Gods hulp.

Dat vertrouwen komt ook uit: Daniël komt terecht in de leeuwenkuil, maar door een engel van God doen de leeuwen hem niets. God helpt Daniël.

Voor de kinderen: Wij mogen er ook op vertrouwen dat God ons zal helpen als we Hem blijven dienen. Het is niet zo dat iedereen altijd uit de 'leeuwenkuil' gered wordt. Misschien word je weleens geplaagd omdat je naar de kerk gaat. Maar je mag weten dat God voor je zorgt. Als je op Hem vertrouwt, is Hij bij je. Hij weet dat jij niet zonder Hem wilt leven, en dan laat Hij jou niet los.

Veel christenen in deze wereld leven in een context die lijkt op die van Daniël: ze ervaren vijandschap, worden achtergesteld, worden beperkt in het uiten van hun geloof. Zo kun je dat wat Daniël meemaakt meer naar deze tijd halen, dit gebeurt dus ook nu nog.

Kernboodschap

Elke dag is anders. Soms gebeuren er hele mooie, blije dingen. Soms lijkt alles mis te gaan.

Bij Daniël was dat ook zo. Hij had een mooi leven, maar toen veranderde dat opeens.... Slechte mensen wilden hem weg hebben en bedachten een gemeen plan. Daardoor mocht Daniël niet meer met God praten van de koning. Maar hij bleef op God vertrouwen en... hij bleef bidden, ook al was dat bést spannend. God zorgde voor hem!

- » Zo mogen wij net als Daniël blijven bidden. Ook als mensen om ons heen dat misschien raar vinden, of als er andere redenen zijn waarom we niet altijd durven of willen bidden. We mogen op God vertrouwen; Hij helpt ons en geeft ons wat we nodig hebben!

Doelstellingen

De vorige bid- en dankdagen hebben we de nadruk gelegd op 'gewas' en 'arbeid'. Déze biddag leggen we de nadruk op het gebed. Wanneer bid je? En hoe doe je dat dan? Het verhaal over Daniël geeft mooie aanknopingspunten om daarop in te gaan.

Deze biddag willen we de kinderen dus leren hoe ze kunnen blijven bidden. We verlangen ernaar dat de kinderen...

- **weten** wat bidden inhoudt en hoe ze kunnen bidden (*leren met het hoofd: weten*)
- **geïnspireerd** raken om te blijven bidden in een eerbiedige houding en vanuit vertrouwen op God (*leren met het hart: ervaren*)
- en net als Daniël regelmatig **tijd nemen** om met God te praten (*leren met de handen: toepassen*)

3. Kerkdienst

Suggesties bij het thema

- Algemene ideeën en suggesties om kinderen te betrekken bij de verschillende onderdelen van de kerkdienst en om gebedspunten van de kinderen te verzamelen, vindt u online (zie pagina 4 voor uitleg over de toegang tot downloads).
- Maak een thematafel in de hal van de kerk. Zo kunnen de kinderen aan hun ouders laten zien waar ze deze week mee bezig zijn geweest. Dit kan ook in de afzonderlijke klassen gedaan worden, maar dan om het thema voor de kinderen levend te maken. Zie ook 'beeldend maken' op pagina 21.
 - » Zet bijvoorbeeld een aantal tafels in de hal, waarop uit elke klas werkjes uitgesteld staan. Kies van elke groep een leerling uit die zijn of haar kijkdoos mag 'presenteren'. Bezoekers van de dienst mogen de kijkdoos bekijken, waarbij de leerling vertelt wat erin te zien is.
 - » Hang boven of aan de tafels een groot vel papier met daarop het thema van Biddag 2022: 'Blijven bidden'. Schrijf daaronder de vraag: 'Waarvoor wil jij blijven bidden?' Leg daar pennen en briefjes bij, die bezoekers in kunnen vullen en in een grote mand of doos in kunnen leveren. Verdeel de briefjes na afloop over de groepen en neem na Biddag in de klas de tijd om te bidden voor de gebedspunten van bezoekers van de biddagdienst.
 - » Print de plaatjes met plakrandjes in groot formaat uit en laat ze door een aantal kinderen mooi inkleuren of verven. Deze kunnen op een papier met een A2-formaat geplakt worden en op de thematafel tentoongesteld worden. Zie ook verwerking, doe-opdracht 'samenwerken'.
 - » Leg op de thematafel een aantal (kinder)bijbels open bij het verhaal dat centraal staat.
- Verzamel in de week voorafgaand aan biddag gebedspunten op school, via de gezinnen of via het kinderwerk. Neem deze mee in de voorbede of kies vooraf een aantal kinderen uit die voor deze punten mogen bidden.
- Suggesties voor passende Psalmen en liederen vindt u in hoofdstuk 4.
- Er is een luisterblad beschikbaar (bijlage 1) dat de kinderen helpt betrokken te zijn tijdens de dienst. Laat dit vooraf uitdelen. Tip: geef er een klembord en een potlood/pen bij. Het luisterblad kan kinderen helpen om zich te focussen op de preek en de dienst. Geef aan het begin van de dienst of de preek heldere instructies over hoe de kinderen het blad kunnen gebruiken. U kunt er in de preek naar verwijzen; bijvoorbeeld door aan het eind van de preek te vragen of de kinderen alle woorden uit de opdracht gehoord en aangekruist hebben.
- Aan het eind van de dienst kunt u een aantal werkjes laten zien die kinderen in de afgelopen periode over het thema gemaakt hebben. Het is ook leuk om een kleurplaat of puzzelblad uit deze map mee naar huis te geven. Een mooie gelegenheid om er thuis nog eens over na te praten!
- Wordt de dienst online uitgezonden? Denk dan eens aan een aantal ingesproken of gefilmde gebedspunten van kinderen, die een plek in de uitzending kunnen krijgen. Maak bijvoorbeeld een aantal filmpjes met kinderen over de vraag: 'Hoe (vaak) bid jij?'
- Is er geen fysieke dienst mogelijk, denk dan eens aan een online prikbord (zoals www.padlet.com of een speciale Facebookgroep). Hier kunnen gebedspunten, opgenomen liedjes en verhalen of bijvoorbeeld foto's van gemaakte verwerkingen geplaatst worden.

Introductie-ideeën voor de preek

- De invulling van de kerkdienst zal per gemeente verschillen. In de map geven we een aantal ideeën om de preek op kinderniveau te introduceren. U kunt daaruit keuzes maken die bij uw gemeente en bij de kinderen die de dienst in uw gemeente bezoeken, passen.
- Interview één van de kinderen of een leerkracht over wat er zoal in de klas gebeurd is deze week. Wat hebben de kinderen gedaan? Waar ging het over? Wat hebben ze gemaakt? Welke les zullen ze niet zo snel vergeten?

- Bekijk eventueel een kijkdoos die in de hal van de kerk tentoongesteld is, samen met het kind dat deze gemaakt heeft. Stel vragen over wat u ziet en laat het kind er iets over vertellen. Gebruik het als een brug naar wat u in de preek wilt gaan vertellen.
- Het poppenspel kan ook als introductie voor de preek ingezet worden, door het uit te laten spelen door twee kinderwerkers/leerkrachten. Tip: stem vooraf met de school af of het poppenspel al op school ingezet wordt.
- Misschien is er iemand in de gemeente die goed sketches kan uitvoeren. Laat die persoon als Daniël verkleed kort vertellen dat hij zojuist iets heel ergs gehoord heeft: hij mag alleen nog maar iets aan de kóning vragen, niet meer aan God. Maar God is juist zo belangrijk voor hem! Het enige wat hij kan bedenken, is dat hij moet blijven bidden.

Preekschets Daniël 6

Deze preekschets is opgedeeld in drie delen. Daniël bad drie keer per dag. Het is mooi om de preek voor de kinderen ook op te delen in drie delen. Elk deel bevat dan eerst een uitleg met toepassing van het Schriftgedeelte en wordt afgesloten met een gebed. Dat kan zo dan drie keer gedaan worden. De gebedspunten staan ook in de preekschets. Er kan ook voor gekozen worden om de drie delen zonder de tussenliggende gebeden achter elkaar te behandelen en het gebed na afloop van de preek een plek te geven, of na het zingen na de preek.

Focus, functie en thema

Focus:

De focus van deze preekschets is dat Daniël ons laat zien dat we moeten blijven bidden, ook als dat wel eens moeilijk is; we mogen vertrouwen op Gods hulp.

Functie:

We willen bereiken dat de kinderen Daniël als voorbeeld zien, dat ze net als hij blijven bidden, in vertrouwen op God, en dat ze in hun gebed op Jezus gericht zijn.

Thema:

Blijven bidden... (1) als het moeilijk is, (2) gericht op God en (3) in vertrouwen dat Hij helpt.

Introductie preek: Blijven bidden...

Vind jij het wel eens moeilijk om te laten merken dat je gelooft?

- Stel je bent op school/voetbalclub/ballet/etc. Je wilt daar bidden voor je eten. Maar de anderen beginnen gewoon met eten. Wat doe je dan?

Daniël had dat ook, maar dan nog meer.

- Mensen wilden ervoor zorgen dat Daniël niet meer zou leven, en ze gebruikten daar zijn geloof in God voor.

1. ... als het moeilijk is

Uitleg van vers 1-11 (zie ook gedachtelijn 1 en 2)

Schets de vijandige omgeving waarin Daniël werkte.

- Hoe hij eerlijk en betrouwbaar was en bleef: zijn tegenstanders konden niets vinden om hem op te pakken.

Daniël blijft eerlijk én gelovig.

- En daarom zoeken zijn tegenstanders iets wat een geloofsconflict voor Daniël oplevert: niemand mag een maand lang iets vragen aan een god of mens, alleen aan de koning. Anders komt zo iemand in de leeuwenkuil.

Maar het eerste wat Daniël doet als hij dit hoort, is zijn huis binnengaan en bidden voor het open raam.

Toepassing voor de kinderen

- Daniël blijft dus bidden. Hij geeft niet op. Ook als het moeilijk wordt.
- Misschien vind jij het ook wel eens lastig: blijven geloven als het moeilijk is. Denk dan maar weer aan Daniël. Hij blijft bidden.
- Wij blijven ook bidden, ook voor eten en drinken en werk. Daar hoeven we ons niet voor te schamen.

Gebed

- Bidden voor mensen (kinderen) die het moeilijk vinden om te (blijven) geloven.
- Bidden voor ons eten en drinken en ons werk.

2. ... gericht op God

Uitleg vers 11 (zie ook gedachtelijn 3)

- Daniël bidt voor de open vensters, gericht op Jeruzalem.
- Jeruzalem is ver weg, maar Daniël blijft erop gericht.
- Hij knielt voor God, drie keer per dag.

Toepassing voor de kinderen

- Daniël blijft gericht op Jeruzalem: zo moeten wij gericht blijven op God. In het bijzonder op Jezus. Hij is onze Verlosser! Daarom is het zo belangrijk om je op Hem te richten en op Hem gericht te blijven.

- Daniël knielt: God is een heilige God, we zijn eerbiedig.
- Daniël bidt drie keer per dag: het helpt om te bidden op vaste momenten. Dan vergeet je het bidden niet, dan vergeet je God niet.

Gebed (bij dit gebed kun je mooi aangeven dat we ons op God richten)

- Bidden dat ook wij gericht blijven op God.
- Bidden om vergeving, omdat we zo vaak niet op God gericht zijn.
- God danken voor Jezus en wat Hij gedaan heeft, dat Hij onze Verlosser is.

3. ... in vertrouwen dat God helpt

Uitleg van vers 11-25 (zie ook gedachtelijn 4)

Daniël bidt. Iedereen kan het zien.

- Zijn vijanden ook. Ze geven hem aan, de koning doorziet het plan, maar kan er niets aan doen.

Daniël komt in de leeuwenkuil terecht.

- De koning slaapt niet die nacht. De volgende morgen gaat hij al vroeg naar de leeuwenkuil.
- Daar blijkt dat Daniël is gered door God: de leeuwen hebben hem niet aangeraakt.
- De koning is blij. Daniëls tegenstanders worden nu (vanwege hun slechte plan) in de leeuwenkuil gegooid.

De koning laat in heel zijn rijk bekendmaken dat Daniëls God de levende God is.

Toepassing voor kinderen

- We mogen erop vertrouwen dat God ons helpt als wij bidden.
- Dan gaan dingen wel eens anders dan we denken. Daniël kwam uiteindelijk toch in de leeuwenkuil terecht.
- Maar we mogen erop vertrouwen dat God voor ons zal zorgen. We blijven bidden, ook als het moeilijk is. Als we op Hem vertrouwen, is Hij erbij.

Gebed

- Bidden dat we op God blijven vertrouwen.
- Bidden voor mensen wereldwijd die vervolgd worden vanwege hun geloof.

4. School, jeugdwerk & gezin

Vooraf

In dit hoofdstuk geven we suggesties om biddag te vieren in de klas, op de zondagsschool of op de kinderclub. Daarbij volgen we de volgende stappen:

- **Introductie** - de kinderen helpen om in het thema te komen of om een opstap naar het verhaal te maken
- **Bijbel** - de Bijbel gaat open
- **Verwerking** - op meerdere manieren aan de slag gaan met bijbelgedeelte en thema
- **Afronding** - afronden, 'afhechten' en afsluiten van het thema

Voor elk van deze onderdelen geven we meerdere suggesties, zodat je een keuze kunt maken die afgestemd is op je eigen groep kinderen. Voor de volledigheid wordt er bij elke suggestie een indicatie gegeven voor welke groep(en) de betreffende suggestie het meest geschikt is. Eventuele werkbladen worden vermeld; deze zijn te vinden als bijlagen achter in de map.

In de map wordt bij de introductie- en verwerkingsvormen gebruikgemaakt van icoontjes. Deze verwijzen naar schoolvakken waarbij de werkvorm gebruikt kan worden.

- Kunstzinnige oriëntatie
(drama, kunst, tekenen, handvaardigheid, muziek)
- Wereldoriëntatie
(aardrijkskunde, biologie, geschiedenis)
- Nederlands (taal/lezen)
- Rekenen
- Bewegingsonderwijs
- Godsdienstonderwijs
- SoVa (Sociale Vaardigheden)

Overzicht

Onderdeel	Keuzemogelijkheden	Korte omschrijving	Doelgroep
Liederen (bijlage 2-3)	Themaliederen en -psalm	Verschillende Psalm- en liedsuggesties bij het thema	Allen
	Gedicht		
	Overige liedsuggesties		
Introductie (bijlage 4-5)	 Poppenspel/sketch	Een herkenbaar voorval vormt een brug naar het bijbelverhaal of de preek	Groep 1-4
	 Drama-opdracht		Groep 4-8
	 Spionnenspel	Diverse doe-opdrachten ter introductie van het thema/bijbelverhaal. De opdrachten geven aanleiding om over het thema in gesprek te gaan.	Groep 1-8
	 Rekenen met drie		Groep 1-8
	 Stop!		Groep 1-6
	 Gesprek	Woordweb over gebed	Groep 4-8
	 Beeldend maken	Suggesties om het thema te laten leven voor kinderen	Groep 1-8

Onderdeel	Keuzemogelijkheden	Korte omschrijving	Doelgroep
Bijbel (bijlage 6-9)	 Vertelling	Vertelschetsen voor leerkrachten	Groep 1-6
	 Bijbelstudie	Met het bijbelstudieblad leren kinderen hoe ze de Bijbel kunnen lezen en verdiepen ze zich in de geschiedenis van Daniël.	Groep 7-9
	 Extra bijbelse geschiedenis	Extra vertelschets met introductie, om dieper op het thema in te gaan.	Groep 1-8
Verwerking (bijlage 10-14 en 16-18)	 Zes afbeeldingen	Verschillende opties om actief na te denken over het bijbelverhaal en het bijbehorende thema, gedifferentieerd naar niveau.	Groep 1-8
	 Kleur-/knutselplaat		
	 Doen: Samenwerken		
	 Doen: Kijkdoos maken		
	 Doen: Zon van Van Gogh		
	 Doen: Schrijf 't op!		
	   Vraag maar raak		
	  Gesprek - woordweb		
	  Gesprek - stellingen		
	  Spel	Actief bezig zijn met en in gesprek gaan over het thema.	Groep 4-8
	 Puzzelbladen	Diverse thema-gerelateerde puzzels.	Groep 1-8
Afronding (bijlage 15)	 Samen bidden	Suggesties om samen met kinderen te bidden, waaronder een aantal vormen van gebed.	Groep 1-8
Antwoorden (bijlage 18)		Antwoordenblad waarmee de kinderen hun puzzels na kunnen kijken.	Groep 1-8
Gezinsdagboek (bijlage 19)		Drie dagen als gezin bezig zijn met het thema.	Gezinnen
Uitnodiging (bijlage 20)		Format om op te hangen of uit te delen	Kerk en/of school

Liederen

Zingen helpt de kinderen om de inhoud van het bijbelverhaal te verwerken. Overleg met de predikant of de kinderen het themalied / de themapsalm mogen zingen tijdens de dienst. Dat is niet alleen prachtig omdat het de gemeenschap versterkt en omdat God geprezen wordt door de kinderen, maar ook omdat het zingen van een bekend lied veel herkenning oproept bij kinderen. Het helpt ze om de dienst mee te vieren. Veel plezier met zingen!

Themaliederen → groep 1 t/m 8

(Bijlage 2) **Onderbouw:** 'Lees je Bijbel, bid elke dag' (OTH 539). Zoals Daniël elke dag drie keer de tijd nam om tot God te bidden, zo mogen wij dat ook doen - elke dag!

Bovenbouw: 'Ik hef mijn ogen op naar de bergen' (OTH 56). Daniël bad elke dag drie keer tot God. Hij vertrouwde Hem in mooie en moeilijke tijden. Dit lied is een gebed dat dit vertrouwen in God uitspreekt. Tip: maak bij het aanleren gebruik van YouTube. Mocht orgelbegeleiding lastig zijn bij dit lied, dan kun je ervoor kiezen om in plaats daarvan in de kerk de themapsalm of Psalm 62 vers 1 en 5 te zingen.

Themapsalm → groep 1 t/m 8

Psalm 121 vers 1 (onderbouw) en 4 (bovenbouw). Daniël bad elke dag drie keer tot God. Hij vertrouwde Hem in mooie en moeilijke tijden. Deze Psalm spreekt dit vertrouwen in God uit en kan als een gebed gezongen worden.

Gedicht → groep 1 t/m 8

(Bijlage 3) Als extra optie vindt u in bijlage 3 een ge-

dicht over het bijbelgedeelte, dat bijvoorbeeld kan worden voorgelezen door een kind tijdens het bijbelmoment op school of tijdens de dienst. Het gedicht kan ook gezongen worden.

Liedsuggesties voor school, kerk en gezin

Psalmen

26:8	Wat blijdschap smaakt mijn ziel
33:10	Zijn machtig' arm beschermt de vromen
34:2	Komt, maakt God met mij groot
84:6	Want God, de Heer, zo goed, zo mild
99:1	God, de Heer, regeert
99:2	God, Die helpt in nood
118:14	Gij zijt mijn God, U zal ik loven
121:1	'k Sla d' ogen naar 't gebergte heen
135:3	God is groot, ik weet dat Hij
138:1	'k Zal met mijn ganse hart Uw eer
138:4	Als ik, omringd door tegenspoed
146:3	Zalig hij die in dit leven

Op Toonhoogte (uitgave 2015)

238	Zoekt eerst het Koninkrijk van God
243	Heer, ik kom tot U
291	'k Stel mijn vertrouwen op de Heer, mijn God
475	Als je bidt, zal Hij je geven
517	Ik kijk omhoog naar de bergen
539	Lees je Bijbel, bid elke dag
542	Onze Vader

Weerklank

288	Wees stil voor het aangezicht van God
415	Wij bidden, trouwe Vader
419	Abba, Vader
445	Ik bouw op U
441	Heer, wijs mij Uw weg
487	Heer, ik kom tot U
515	Wie maar de goede God laat zorgen
602	Ik buig nu heel eerbiedig

Introductie

Poppenspel/sketch 'Siep stopt (niet)' → groep 1 t/m 4

✚ *Geschikt voor het vak godsdienst*

Deze werkvorm is bedoeld om het thema te intro-

duceren en kan ook als sketch opgevoerd worden.

Benodigdheden: twee handpoppen, poppenkast, kopie bijlage 4

Werkwijze: Speel het poppenspel uit zoals is beschreven in de bijlage. Praat er na afloop over door.

Afronding: In het bijbelverhaal van vandaag moet de hoofdpersoon ook ergens mee stoppen. Waar moet hij mee stoppen? (Na het verhaal) Waarom moest Daniël stoppen met bidden? Zou jij luisteren als de koning tegen jou zegt dat je niets meer aan God mag vragen, maar alleen aan hem? Waarom (niet)? - Geef aan dat het belangrijk is om altijd te blijven bidden. De kinderen mogen op God vertrouwen, wat er ook gebeurt.

Drama-opdracht → groep 6 t/m 8

✚ *Geschikt voor de vakken drama en SoVa*

Benodigdheden: kopie bijlage 4, eventueel een poppenkast met poppen

Werkwijze: Laat twee kinderen het poppenspel naspelen (als sketch of als poppenkast). Praat er daarna over door:

- In het poppenspel zegt Siep iets over een afspraak die ze in de klas hebben. Welke afspraak is dat?
- Welke afspraak hebben wij in de klas, als iemand iets doet wat jij niet leuk vindt?
- Hoe voelt het als iemand ophoudt als jij 'stop' zegt? En als hij/zij dat niet doet?
- Denk je dat iemand anders dat ook zo voelt? Waarom (niet)?
- Wat moet je doen als iemand 'stop' zegt? Waarom is dat belangrijk?

Afronding: In het bijbelverhaal van vandaag moet de hoofdpersoon ook ergens mee stoppen. Schrijf voor jezelf op waar hij mee moest stoppen en van wie. Wat zou jij gedaan hebben als jij hem was?

Doe-opdracht - 'Spionnenspel' → groep 1 t/m 8

✚ *Geschikt voor het vak bewegingsonderwijs*

Benodigdheden: gymzaal, attributen

Speluitleg: De belangrijke mannen van Babel bespioneerden Daniël omdat ze hem wilden betrappen op een fout. In dit spel probeert één van de kinderen, de spion, andere kinderen te betrappen op een beweging. Het spel is gebaseerd op het bekende spel 'beeldenmuseum' en lijkt op 'Annemaria Koekoek'.

Werkwijze: Maak met gymattributen (kast, grote mat, etc.) van de zaal een 'stad', met plekken waar kinderen op, naast of achter 'muurtjes' kunnen staan. Kies een spion uit. Deze doet zijn ogen dicht en telt tot tien. Ondertussen zoeken de andere kinderen in de zaal een plek op, waar ze in een stand-

beeld veranderen. De spion doet zijn ogen open en loopt door de zaal. De andere kinderen proberen van plaats te veranderen als de spion voorbij is. Maar let op: als iemand betrapt wordt als hij beweegt, is hij af! Wie blijft als laatste over? Tip: Wil je het spel uitdagender maken, laat dan meerdere kinderen spion zijn.

Brug naar het bijbelverhaal: In het verhaal dat we vandaag lezen, komen ook een soort spionnen voor. Belangrijke mannen, die de hoofdpersoon willen betrappen op iets slechts. Zou het hen lukken?

Doe-opdracht - 'Rekenen met drie' → groep 1 t/m 8

 Geschied voor het vak rekenen

Benodigheden: kopieën werkblad bijlage 5 OB, MB of BB (a4 via downloads website), (kleur)potloden

Werkwijze: Laat de kinderen, eventueel in drietalen, het werkblad maken.

Brug naar het bijbelverhaal: Als je naar het werkblad kijkt, wat valt je dan op? Over welk getal gaat het? We gaan luisteren naar een bijbelverhaal. De hoofdpersoon uit het verhaal bad niet af en toe. Nee, hij bad drie keer per dag! Elke dag hetzelfde. Maar toen mocht dat ineens niet meer.... Zou hij daarna nog steeds drie keer per dag bidden, of...?

Doe-opdracht 'Stop!' → groep 1 t/m 3

 Geschied voor het vak SoVa

Benodigheden: voldoende ruimte

Werkwijze: Schuif de tafels en stoelen aan de kant, of doe deze werkvorm in de gymzaal. Laat de kinderen verschillende opdrachten doen, waarbij ze moeten stoppen als ze daar de opdracht voor krijgen.

1. Zet twee kinderen tegenover elkaar. De een moet naar de ander toelopen. Als de ander 'stop' zegt, moet het lopende kind stilstaan. Draai de rollen om. Herhaal de oefening eventueel met andere tweetallen. Vertel de kinderen dat het belangrijk is om, bijvoorbeeld bij het stoeien, te stoppen als iemand 'stop' zegt. En ook dat het goed is als ze zelf 'stop' zeggen als ze iets niet fijn vinden.
2. De kinderen mogen in tweetallen rondlopen en met elkaar praten. Als je 'stop' zegt, moeten ze stilstaan. Als je het stiltegebaar maakt (bijvoorbeeld vinger voor de mond te doen en hand opsteken), moeten ze stil worden. De kinderen moeten goed opletten, want als ze te laat stilstaan of stil worden, is het tweetal af en moet het aan de kant gaan zitten. Deze werkvorm kun je ook opbouwen: eerst alleen samen rondlopen, dan alleen praten, daarna allebei tegelijk.

Afronding werkvorm: Hoe vonden jullie het om te

stoppen met lopen of praten? Was dat moeilijk? Is het belangrijk om te stoppen als iemand 'stop' zegt (waarom)?

Brug naar het bijbelverhaal: In het verhaal van vandaag zegt de koning 'stop' tegen Daniël. Maar Daniël stopt niet... Weet je waarom? Luister maar...

Afronding bijbelverhaal: Daniël stopte niet; hij bleef bidden. Want het is belangrijk om altijd met God te praten. Daar moet je nooit mee stoppen!

Gesprek - 'Woordweb maken' → groep 4 t/m 8

 Geschied voor het vak godsdienstonderwijs

Benodigheden: Post-It's, groot vel papier of whiteboard, pennen/stiften

Werkwijze: Schrijf op een bord of groot vel papier het woord 'bidden'. Stel vragen over het gebed en laat de kinderen bij elke vraag hun antwoorden op een apart memoblaadje schrijven. Dit mogen ze om het woord 'bidden' heen plakken. Praat daarna door over de antwoorden die kinderen geven, plak (ongeveer) dezelfde antwoorden bij elkaar aan de linkerkant van het woord. Vat de antwoorden samen. Mogelijke vragen: Wat is bidden? Waar of wanneer bid jij? Hoe bid jij (in welke houding - wat doe je met je handen, hoofd, benen etc.)? Hoe vaak neem je de tijd om te bidden?

Brug naar het bijbelverhaal: De hoofdpersoon uit het bijbelverhaal doet ook iets met gebed. Schrijf (als leerling) tijdens het verhaal op een memoblaadje wat je daaraan opvalt.

Afronding: Schrijf (als leerkracht) aan de rechterkant bij het woord 'bidden' de naam 'Daniël'. Laat de kinderen hun briefjes daarbij plakken. Groepeer de briefjes, vat samen en herhaal wat Daniël doet als hij bidt: hij blijft bidden, ook al mag het niet. Dit doet hij drie keer per dag in een eerbiedige/respectvolle houding.

Beeldend maken - 'Dagritme' → groep 1 t/m 8

 Geschied voor het vak wereldoriëntatie

Benodigheden: dagritme kaarten (groep 1-2), informatieboeken over dag/nacht (groep 3-8), computer/tablet met internetverbinding (groep 3-8)

Werkwijze groep 1-2: Praat met de kinderen door over wat ze zoal doen op een dag. Wat is elke dag hetzelfde? Wat is in het weekend anders? En op vakantie? Gebruik dagritme kaarten en/of pictogrammen.

Werkwijze groep 3-8: Laat de kinderen uitzoeken wat 'dag' is en wat 'nacht' (of bespreek dit als leerkracht zelf met de klas). Daarvoor kunnen ze bibliotheekboeken gebruiken of op internet zoeken. 'Dag' kan bijvoorbeeld 24 uur zijn als je uitgaat van een etmaal of zonnedag, maar kan ook gaan over

de tijd tussen zonsopgang en zonsondergang (dagduur). 'Nacht' is dan de tijd tussen zonsondergang en zonsopgang. Praat erover door: hoe lang duurt een etmaal dus? En hoe lang duurt een dag en een nacht? (Dat is afhankelijk van zonsopgang/-ondergang, zomer/winter, stand van de aarde t.o.v. de zon, etc.). Kunnen ze ook ontdekken hoe lang een dag en een nacht gemiddeld duren? Verdieping: In Nederland gaan we uit van de zonnekalender. De Joodse kalender is een maankalender. Zoek met elkaar uit wat het verschil is.

Brug naar het bijbelverhaal: We gaan luisteren naar een bijbelverhaal. De hoofdpersoon heeft een vast dagritme. Kun jij ontdekken wat iedere dag hetzelfde is?

Beeldend maken - 'Overall wordt gebeden!' → groep 1 t/m 8

 Deze opdracht past bij het vak wereldoriëntatie en kan zowel ingezet worden voor introductie als verwerking.

Benodigdheden: wereldbol/wereldkaart, het lied: 'Wie ben jij?' van Elly & Rikkert (te vinden op YouTube), evt. laptops

Aankondiging: Luister met elkaar naar het lied: 'Wie ben jij?' Leg uit dat jullie gaan ontdekken hoe mensen in andere landen leven en geloven.

Werkwijze: Zet een wereldbol in het midden van de kring. Vraag de kinderen of ze de landen uit het liedje kunnen aanwijzen. Ga met elkaar in gesprek over dat land, aan de hand van de volgende vragen: zijn ze er wel eens geweest, is het land groot, welke taal spreken ze er, wat is het tijdsverschil met Nederland, denken de kinderen dat de mensen in dat land ook bidden, hoe dan?

Groep 1-2: Hou het voor de kleuters eenvoudig: leg hen uit wat een wereldbol is en zoek samen Nederland op. Welke landen kennen ze nog meer? Zoek die ook op. Vertel dat er in elk land mensen zijn die tot God bidden en dat Hij hen allemaal hoort. Ook als ze tegelijk bidden!

Groep 3-8: De oudere kinderen zou je zelf aan het werk kunnen zetten door ze in groepjes te verdelen en informatie over een bepaald land op te laten zoeken. Het is leuk om de landen uit het liedje te gebruiken: Frankrijk, Spanje, België, Amerika, Israël. Laat hen uitzoeken (of vertel hen) hoe verschillende tijdszones werken en hoeveel tijdsverschil er tussen die landen en Nederland is. Deze informatie koppelen ze later terug in de klas.

Afronding: Kom terug op de informatie die is genoemd. Vertel de kinderen dan dat er in elk land dus wordt gebeden en dat God al die gebeden hoort, vaak zelfs tegelijkertijd! Om dit de kinderen

zelf te laten ervaren hoe dat moet klinken, kun je afsluiten met een treungebed (zie 'Afronding', 'Diverse vormen van gebed', pag. 25). Schep de voorwaarden die nodig zijn om dit op een rustige/eerbiedige manier te doen.

Beeldend maken - 'Thematafel' → groep 1 t/m 8

Laat het thema voor de kinderen leven met een thematafel.

- Zet bijvoorbeeld een aantal tafels neer, waar diverse werkjes op uitgestald staan. Zie ook verwerking, doe-opdracht 'samenwerken'.
- Hang boven of aan de tafels een groot vel papier met daarop het thema van Biddag 2022: 'Blijven bidden'. Schrijf daaronder de vraag: 'Waarvoor wil jij blijven bidden?' Leg daar briefjes en pennen bij, die de kinderen in kunnen vullen en in een grote mand of doos in kunnen leveren. Gebruik de briefjes om in de klas samen te bidden, of vraag de predikant er in de kerk voor te bidden.
- Print de (kijkdoos)plaatjes met plakrandjes in groot formaat uit en laat ze door een aantal kinderen mooi inkleuren of verven. Deze kunnen op een papier met een A2-formaat geplakt worden en op de thematafel tentoongesteld worden.
- Leg op de thematafel een aantal (kinder)bijbels open bij het verhaal dat centraal staat.

Bijbel

Voorbeeldvertelling onder- en middenbouw → groep 1 t/m 6

 Voorbereiding, aankondiging en afronding van de bijbelverhalen zijn op de vertelsheets terug te vinden; zie bijlage 6 en 7.

Bijbelstudie bovenbouw → groep 7 t/m 8

 Benodigdheden: kopieën van bijlage 8, een Bijbel (of kopie van het bijbelgedeelte), pen, evt. papier

Voorbereiding: Maak de bijbelstudie eerst zelf. Op deze manier ga je ook zelf actief aan de slag met het te lezen gedeelte. Ook ontdek je dan waar bij kinderen eventueel hulp nodig hebben. De bijbelstudie is opgebouwd volgens de SOLVAT-methode, zie HGJB.nl/bijbellezen.

Werkwijze:

- **Stil worden:** De kinderen worden aangespoord om stil te worden. Dit is niet altijd even makkelijk. Vooral omdat hun hoofden soms zo vol kunnen zitten met van alles en nog wat. Zingen kan helpen om de aandacht op God te richten.

- **Open handen:** Open handen horen bij een houding van afhankelijkheid en ontvankelijkheid. Bid om Gods hulp bij het lezen uit de Bijbel. Het is mooi om dit letterlijk met open handen te doen.
- **Lezen:** Nu is het moment aangebroken om het bijbelgedeelte te lezen. Je kunt ervoor kiezen om dit met elkaar te lezen. De kinderen kunnen dat ook individueel of in tweetallen/groepjes doen. Om de boodschap goed door te laten dringen is het aan te bevelen het gedeelte twee keer (hardop) te lezen.
- **Vragen:** De kinderen gaan nu zelf aan de slag met het bijbelgedeelte.
- **Antwoorden:** Geef de kinderen de gelegenheid hun vragen over het bijbelgedeelte te stellen. Inventariseer daarna wat de kinderen geleerd hebben en waarvoor ze willen bidden. Ga voor in gebed en/of geef de kinderen de gelegenheid om zelf te danken en te bidden.
- **Toepassen:** De kinderen denken na over de link naar de praktijk. Waar kunnen ze concreet zelf mee aan de slag?

Nagesprek: Praat over de studie door n.a.v. de vier kaders 'blijven bidden als Daniël'. Vinden de kinderen het makkelijk om net als Daniël te bidden?

Afronding: We hebben het over gebed gehad en we hebben veel geleerd van Daniël. Wat wil jij onthouden of doen na deze bijbelstudie?

Extra bijbelse geschiedenissen → groep 1 t/m 8

✚ Wanneer deze map optimaal gebruikt wordt, horen de kinderen een aantal dagen lang hetzelfde verhaal en komen ze in aanraking met hetzelfde thema en dezelfde kernboodschap. Herhaling is voor kinderen erg goed: omdat het verhaal en de boodschap op verschillende plaatsen en op verschillende manieren aan bod komen, blijft het veel beter hangen.

Toch kan het ook zijn dat te veel overlap en herhaling de aandacht doet verslappen. Het is goed om dan als jeugdwerk een ander bijbelgedeelte te behandelen, dat dezelfde boodschap (of hetzelfde thema) heeft of chronologisch aansluiting vindt bij het gedeelte uit de map.

Ook wanneer je als school van het biddagthema een themaweek wilt maken, is het verstandig om daarvoor bijpassende bijbelgedeelten te gebruiken. In deze map werken we een verhaal over Petrus uit. Daarnaast valt te denken aan een extra verhaal over de Syro-Fenicische vrouw (Matth. 15:21-28) die aanhoudend blijft bidden, Jezus die

zich terugtrekt om te bidden (bijv. Luk. 6:12-15; Joh. 6:14; Matth. 6:39 e.v.) of Daniël 3, dat een parallel heeft met het bijbelgedeelte dat we in deze map behandelen.

Vorbereiding, aankondiging en afronding van het bijbelverhaal zijn op de vertelsheet terug te vinden; zie bijlage 9.

Verwerking

Zes afbeeldingen → groep 1 t/m 8

📄 (Bijlage 10) De afbeeldingen kunnen afzonderlijk (evt. uitvergroet) uitgeprint worden als kleurplaat of ter ondersteuning van het verhaal gebruikt worden.

Doe-opdracht 'Kijkdoos maken' → groep 1 t/m 8

📄 *Geschied voor het vak kunstzinnige oriëntatie*

Benodigheden: schoenendozen, kopieën van bijlage 11, kleurpotloden/stiften, scharen, lijm, gekleurd papier

Werkwijze: Maak aan de korte kant van de kijkdoos twee ronde gaatjes. Plak aan de binnen- of buitenkant twee ronde kokertjes (bij wc-rolletjes aan één kant kleine inkepingen maken, randjes omvouwen en opplakken), zodat het een verrekijker lijkt.

Kleur de plaatjes in en knip ze uit; plak de plaatjes in de doos. Let erop dat je ze goed kunt zien als je door de verrekijker kijkt!

Als er tijd over is, kun je de doos verder versieren.

Afronding: De spionnen keken naar Daniël om te zien of hij iets verkeerd deed. Wij kijken ook naar Daniël, maar dan om te leren van wat hij goed deed! Wat heb jij geleerd van Daniël? (Herhaal de les vanuit de doelstellingen: hij bleef bidden, ook al mocht het niet; hij bad regelmatig, elke dag, en hij deed dat in een respectvolle houding.)

Kleur-/knutselplaat → groep 1 t/m 8

📄 *Geschied voor het vak kunstzinnige oriëntatie*

Benodigheden: kopieën bijlage 12, stiften/kleurpotloden, schaar, lijm, ijslollystokjes

Werkwijze: Kleur de plaat netjes in, knip de onderdelen uit. Knip ook de ramen (alleen!) langs de stippellijnen uit en vouw ze open. Maak met een schaar een snee op de lijntjes onder het raam. Plak het plaatje van Daniël op het ijsstokje en rijg het door de snedes heen.

Afronding: Wat doet Daniël op de plaat? Wat kunnen we daarvan leren? Hang deze plaat op een mooie plek thuis op. Telkens als je 'm ziet, herinnert het jou eraan om ook die dag een moment te bidden, net als Daniël!

Doe-opdracht - 'Samenwerken' → groep 1 t/m 8

 Geschied voor het vak kunstzinnige oriëntatie

Benodigheden: kosteloos materiaal, klei, gekleurd papier, lijm, scharen, stiften/kleurpotloden, uitvergroete kopieën van bijlage 10

Werkwijze: Verdeel de klas in kleinere groepen en laat hen een tafereel uit het bijbelverhaal namaken. Denk aan het paleis, een leeuwenkuil, het huis van Daniël, buurhuizen, een geknielde Daniël (klei die of een plaatje dat om een wc-rolletje geplakt wordt), een groepje toeschouwers (idem), etc. Maak er met elkaar een mooi, gezamenlijk project van, dat de kinderen bij de biddagdienst met trots aan hun ouders en andere kerkgangers kunnen laten zien.

Afronding: Plaats alle groepsprojecten bij elkaar en ga er met de klas omheen staan. Laat de kinderen om de beurt een deel van het verhaal navertellen. Sluit af met de vraag: wat deed Daniël in het verhaal? Waarom is dat zo belangrijk? Motiveer de kinderen om ook elke dag een moment te nemen om te bidden en neem de tijd om dat nu ook samen met de kinderen te doen.

Doe-opdracht - 'Zon van Van Gogh' → groep 5 t/m 8

 Geschied voor het vak kunstzinnige oriëntatie

Benodigheden: afbeeldingen van schilderijen van Vincent van Gogh, computer/tablet met internetverbinding, informatieboeken over Van Gogh (bijv. 'Een soort Bijbel', Anton Wessels)

Werkwijze: Laat de kinderen informatie verzamelen over Vincent van Gogh. Dit kunnen ze aan elkaar presenteren door een infographic-poster te maken (al dan niet online) of via een PowerPoint-presentatie. Voor de bovenbouw is het interessant om daarnaast uit te zoeken waarom de schildertechniek van Van Gogh zo uniek en herkenbaar is. Laat aan de hand van verschillende schilderijen zien dat Van Gogh vaak de zon afbeeldt in zijn schilderijen. Voor hem staat de zon symbool voor de aanwezigheid van Christus. Wat er ook gebeurt, hij weet dat de Heere Jezus erbij is.

Afronding: Daniël kende de Heere Jezus nog niet, maar hij wist dat God bij hem was, net als Vincent van Gogh (die véél later leefde). Daniël vertrouwde op God toen het heel spannend was. Wij mogen ook op God vertrouwen, net als Daniël en Vincent van Gogh. Telkens als je de zon ziet, denk er dan eens aan dat de Heere erbij is, waar je ook bent en wat er ook gebeurt!

Doe-opdracht - 'Schrijf 't op!' → groep 3 t/m 8

 Geschied voor het vak Nederlands

Benodigheden: pen, papier

Werkwijze: Schrijf een bladzijde uit het dagboek van Daniël. Je mag het ook in de vorm van een striptekening doen. Vertel daarin wat Daniël dacht en voelde. Je kunt kiezen uit drie situaties:

- Het moment dat Daniël hoort dat hij alleen nog maar iets aan de koning mag vragen
- De nacht in de leeuwenkuil
- Als de koning zegt dat iedereen respect moet hebben voor de God van Daniël

Afronding: Lees een paar dagboekstukjes voor. Vat de les vanuit de doelstelling samen: Daniël vertrouwde op God en hij bleef bidden. Motiveer de kinderen om elke dag (op een vast moment) te blijven bidden.

Gesprek - 'Vraag maar raak' → groep 6 t/m 8

   Geschied voor het vak SoVa, wereld-oriëntatie en godsdienst

Benodigheden: pen, papier, eventueel mobiel met videocamera

Werkwijze: We kunnen veel leren van andere mensen. Laat de kinderen aan andere mensen (opa, oma, ouders, vriendjes, zomaar iemand op straat) vragen stellen over bidden. Bijvoorbeeld: 'Bidt u wel eens? Hoe (vaak) doet u dat? Waarvoor bidt u dan?' Zij kunnen dit opschrijven of filmen (en er een mooi filmpje van editen) en aan de klas presenteren. Verdieping: zoek met elkaar uit hoe mensen in andere geloven bidden.

Afronding: Bespreek overeenkomsten en verschillen tussen de verschillende (vormen van) gebed. Wat deed Daniël net zo? Wat was totaal anders? Herhaal wat belangrijk is bij het gebed: dat we blijven bidden vanuit een respectvolle houding en dat we op God mogen vertrouwen, net als Daniël.

Groepsgesprek - 'Woordweb' → groep 4 t/m 8

  Geschied voor de vakken SoVa en godsdienst

Introductie: Het thema van biddag dit jaar is 'Blijven bidden'. Maar wat betekent bidden voor jou als persoon en in deze tijd? Wat maakt bidden eigenlijk zo belangrijk? Met deze verwerking ga je met de leerlingen in gesprek over het gebed en het geeft leerlingen de gelegenheid om daar thuis vast over na te denken.

Benodigheden: Kopieën bijlage 13, schrijfmateriaal

Werkwijze:

- Geef de kinderen op de dag vóór het groepsgesprek de opdracht mee om thuis aan hun ouders te vragen wat bidden voor hen betekent en om te bedenken wat bidden voor henzelf betekent (bijlage 13). Daarbij kun je de kinderen ook vragen op welke manieren er allemaal

de vraag goed is beantwoord, mag de speler twee stappen naar voren. Een persoonlijke vraag wordt altijd goed beantwoord. Bij een fout antwoord gebeurt er niets en mag hij de volgende keer verder dobbelen.

- Ongeacht het aantal gedobbelde ogen, stoppen ze bij de vijf uitdagingsplekken voordat ze verder naar binnen mogen in de cirkel. Wanneer een opdracht niet lukt, wacht de speler een ronde en probeert hij een andere opdracht. Als de laatste uitdaging bij de leeuwenkuil is gelukt, mag de pion bij een leeuw gezet worden en komt er een nieuwe pion op het spelbord.
- Wie als eerst drie pionnen in de leeuwenkuil heeft gespeeld, heeft gewonnen.

Om de spelduur te verkorten kan er ook met minder pionnen per persoon gespeeld worden.

Als er te weinig vragenkaartjes zijn, mogen ook opdrachtkaartjes gebruikt worden.

Het spelbord en de vragenkaartjes kunnen ook meerdere keren geprint worden, zodat meer kinderen kunnen spelen en ook samen kunnen spelen.

Afronding

Samen bidden → groep 1 t/m 8

Samen alles aan God vertellen kan meteen in praktijk worden gebracht door met elkaar te danken en te bidden. Het is belangrijk dat de kinderen niet alleen te horen krijgen dat ze moeten danken, maar dat hun ook wordt geleerd hoe ze dat in de praktijk kunnen doen.

Het is goed om kinderen al jong te leren om zelf (hardop) te danken en te bidden. Hieronder een aantal tips hoe je dit kunt doen.

Gebeds- en dankpunten verzamelen

Denk er samen met de kinderen over na waarvoor jullie willen bidden.

Denk aan verschillende soorten onderwerpen:

- voor Wie de Heere God is: Zijn liefde en genade, ook al heb je het zelf niet verdiend
- voor eten en drinken (biddag voor gewas)
- voor het werk dat de vaders en moeders mogen doen (biddag voor arbeid)
- voor de school: voor het werk van de kinderen op school, voor de meesters en juffen
- voor wat ze afgelopen seizoen gekregen hebben: een huis, bed, speelgoed, familie en vriend(innet)jes
- voor de kerk: dat ze vrij zijn om te geloven,

voor de dominee, de clubleiding

Schrijf alle genoemde punten op een bord of een groot stuk papier. Tip: Geef een aantal gebeds- en dankpunten door aan de predikant, zodat hij ook in de kerkdienst kan bidden en danken voor de punten van de kinderen!

Bidden en danken

Het bidden en danken zelf kun je op verschillende manieren gestalte geven. Een paar ideeën zijn:

- Samen beginnen of eindigen met het zingen van een lied (bijvoorbeeld het Onze Vader en/of de themapsalm/themalieder).
- In groepjes bidden (mits je bij elk groepje een leider hebt): kinderen zullen in een groepje van vijf of zes eerder hardop durven bidden. Bespreek binnen het groepje wie wel en niet wil bidden en voor welke gebedspunten jullie willen danken en bidden.
- Kringgebed. Spreek goed af hoe je dat gaat doen, zodat de kinderen weten wat er van hen verwacht wordt. Benadruk dat ze niet hardop hoeven te bidden: ook in stilte kunnen ze (mee) bidden tot God. Je kunt bijvoorbeeld zelf beginnen met het gebed en daarna het kind naast je in de kring, en zo verder de hele kring door. Elk kind noemt een of twee gebedspunten, die ze ook voor kunnen lezen vanaf papier. Als een kind aan de beurt is, maar niet hardop wil bidden, zegt het gewoon 'Amen'. Dan is het volgende kind aan de beurt.
- Voorgaan in gebed: als de kinderen de andere manieren van gebed nog te 'eng' vinden, kun je ook zelf voorgaan in (dank)gebed.

Diverse vormen van gebed

Popcorngebed

Een soort kringgebed, alleen wat laagdrempeliger
Werkwijze: Ga met elkaar in een kring zitten. Als iemand iets weet om voor te bidden, dan noemt deze het hardop. Dit gebed hoeft niet lang te zijn. Eén zin is genoeg. Als het weer stil is, mag iemand anders zijn/haar gebed bidden. Er zit geen vaste volgorde in en niet iedereen hoeft te bidden. Als het 'ploppen' stopt, zegt de leerkracht: 'Amen.'

Fotogebed

Gebed aan de hand van foto's

Werkwijze: Verzamel van tevoren foto's van gebedspunten. Dat kunnen foto's uit kranten zijn, maar ook een foto van een ziek familielid. Voordat je gaat bidden met elkaar vertel je elkaar iets over de foto's. Wat willen we aan God vragen? Daarna gaan jullie met elkaar bidden.

Biddag map 2022

.....
BIJLAGEN

Houvast voor jongeren
en hun gemeenten

hgjb.nl

Overzicht bijlagen

Nr.	Onderdeel	Toelichting	Groep
1	Kerkdienst	Luisterblad	4 t/m 8
2	Liederen	Themaliederen	1 t/m 8
3	Liederen	Themagedicht	1 t/m 8
4	Introductie	Poppenspel/sketch	1 t/m 4
5	Introductie	Werkblad rekenen + antwoordenblad	1-2, 3-5, 6-8
6	Bijbel	Voorbeeldvertelling onderbouw	1 t/m 3
7	Bijbel	Voorbeeldvertelling midden-/bovenbouw	4 t/m 8
8	Bijbel	Bijbelstudie bovenbouw	7 t/m 8
9	Bijbel - extra	Voorbeeldvertelling extra bijbelverhaal	1 t/m 8
10	Verwerking	Zes afbeeldingen	1 t/m 8
11	Verwerking	Kijkdoos	1 t/m 8
12	Verwerking	Kleur-/knutselplaat	1 t/m 8
13	Verwerking	Werkblad gebed	4 t/m 8
14 a-b	Verwerking	Spelondergrond + opdrachtenkaartjes	4 t/m 8
15	Afronding	Werkblad bloem	3 t/m 8
16	Verwerking	Puzzelblad onderbouw	1 t/m 3
17	Verwerking	Puzzelblad midden-/bovenbouw	3 t/m 8
18	Verwerking	Antwoordenblad	1 t/m 8
19	Gezinnen	Gezinsdagboek	1 t/m 8
20	Uitnodiging	Format	

Downloads (alleen online beschikbaar)

- Tips voor het vieren van bid- en dankdag in de kerk, op school en in het gezin
- Tips voor kerkdienst met kinderen
- Wet en geloofsbelijdenis in kindertaal
- Pictogrammen bij de liturgie

De map en (extra) bijlagen zijn digitaal beschikbaar via [HGJB.nl/2022bdm](https://hgjb.nl/2022bdm), wachtwoord **2022blijfbidden**

Tip: Voer het adres (HGJB.nl/2022bdm) in de adresbalk bovenaan de webpagina in, niet in de zoekbalk (van Google bijv.)

Let op: De teksten en bijlagen van de bid- en dankdagmappen alsook de digitale versie mogen alleen worden gebruikt en vermenigvuldigd voor het gebruik binnen de eigen school of de eigen kerkelijke (wijk)gemeente.

Wij verwachten dat **iedere** school en **iedere** kerkelijke (**wijk**)gemeente een eigen **abonnement** op de map heeft. Voor alle andere vormen van vermenigvuldiging, op welke wijze dan ook, is voorafgaande toestemming van de HGJB nodig.

DANIËL BLIJFT BIDDEN

GEDICHT ONDERBOUW

Daniël werkt voor de koning, maar hoe vaak hij daar ook zit, hij gaat steeds weer naar zijn woning, waar hij regelmatig bidt.

En zijn bidden, dat is buigen, want hij knielt eerbiedig neer, om God hulde te betuigen en te smeken tot zijn Heer.

Maar er zijn jaloerse mannen. Zij bespieden Daniël.

En dan maken ze hun plannen: heel de maand een zwijgbevel. Toch blijft Daniël trouw vragen, want hij houdt zoveel van God. Hij blijft bidden, alle dagen, stoort zich niet aan het verbod.

Ze gaan Daniël begluren.

Hij komt in de leeuwenkuil.

Maar God gaat een engel sturen, en die sluit de leeuwenmuil.

Zo blijft Daniël in leven.

En er komt een nieuwe wet, want de koning heeft geschreven: 'God de Heer verlost en redt!'

Tekst: Roel Bartels

Te zingen op de melodie van

"Ik Heb geloofd en daarom zing ik",

Weerklank 486

BLIJVEN BIDDEN

GEDICHT MIDDEN-/BOVENBOUW

Daniël werd uit zijn land weggenomen, Ook zijn drie vrienden werden geroofd. Zij zijn met dwang toen in Babel gekomen. Een mooie toekomst werd hun beloofd.

Eerst moesten zij daar wel drie jaar studeren. Omdat God onrein eten verbiedt, gingen zij dadelijk fel protesteren: koninkrijk voedsel namen zij niet.

Er komt een wet: dertig dagen niks vragen

Daniël weet: dit geldt ook voor hem.

Toch blijft hij bidden, ook in die dagen: hij knielt neer richting Jeruzalem.

Daarom moet hij in de kuil met de leeuwen.

God stuurt Zijn engel op het gebed.

's Morgens staat daar al de koning te schreeuwen.

Daniël antwoordt: Mijn God Die redt!

Tekst: Roel Bartels

Te zingen op de melodie van

'In het begin lag de aarde verloren', OTH 450

Poppenspel 'Siep stopt (niet)'

Siep en Fiep wandelen van twee kanten de poppenkast binnen.

- Fiep: 'Hi Siep! Wat leuk om jóú hier te zien!'
 Siep: 'Hey! Jaaa zó leuk! Enneh... ik zie dat hier ook heel veel kínderen zitten. Zie jij ze ook?'
 Fiep: 'Hè, ja! Nu je het zegt... Halloooooo kinderen!'
 Siep: 'Ik hoor niks... jij wel Fiep? Halloooo kinderen!'

De kinderen krijgen gelegenheid om te reageren.

- Fiep: 'Ah, nú hoor ik ze ook! Hé, Siep? Zullen we kieteltikkertje doen?'
 Siep: 'Kieteltikkertje? Wat is dat?'
 Fiep: 'Nou... ik ren achter jou aan en als ik je pak, mag ik je kietelen!'
 Siep: 'Ik weet niet hoor... ik hou niet zo van kietelen. Maar oké, omdat jij het leuk vindt. Ik tel tot drie en dan beginnen we. Tellen jullie mee, kinderen? ÉÉN, TWEE,....'

Siep begint al te rennen.

- Fiep: 'STOP! STOP! We waren nog niet bij drie... dan mag je nog niet gaan rennen, dat is niet eerlijk!'
 Siep: 'Ja, maar anders heb je me gelijk al gepakt!'
 Fiep: 'Oké dan, dan mag jij dáár gaan staan...' (Siep gaat iets verderop staan) '... en dan heb jij een voorsprong. Dan tellen we nog een keer tot drie en dan beginnen we. Doen jullie weer mee, kinderen? ÉÉN, TWEEEEEE... DRÍE!'

Siep en Fiep beginnen te rennen. Fiep haalt Siep in.

- Fiep: 'Jaaaa, nu mag ik je kietelen, haha!'

Siep moet hard lachen als Fiep kietelt.

- Siep: 'Nu ben ik! Ga jij maar dáár staan. Tel maar weer mee, kinderen: ÉÉN, TWEE...'

Fiep schudt hard nee.

- Siep: 'Wat is er nou, Fiep? Waarom doe je niet mee?'
 Fiep: 'Ik wil alleen de tikker zijn. Ik wil niet verliezen.'
 Siep: 'Haha, nou, het is wel eerlijk als we het andersom ook doen, toch?'
 Fiep: 'Oké dan, maar dan moet je wel stoppen als ik STOP zeg!'
 Siep: 'Deal! Nou, dan gaan we weer tellen. Kinderen, tel maar mee! ÉÉN, TWEE, DRÍE!'

Siep rent achter Fiep aan en haalt haar in.

- Siep: 'Jaaa, nu mag ik kietelen, hahaha!'

Fiep roept 'stop', maar Siep gaat door.

- Fiep: 'Haha, neeeee, je moet STOPPEN Siep! Haha, dat is niet eerlijk, haha...
 Als ik STOP zeg, móét je stoppen!'
 Siep: 'Oké, oké. Juf zegt ook altijd: "Als iemand 'Stop, hou op!' zegt, moet je stoppen." Dus ik stop!'

Fiep en Siep lachen samen na en verlaten de poppenkast.

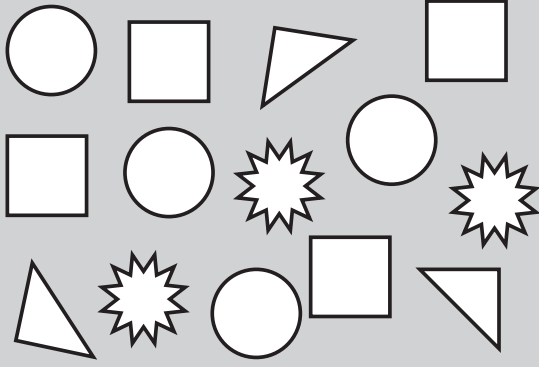
- Beiden: 'Dag kinderen! Fijne dag hè!'

Zet een rondje om de 3

Hoeveel keer zie jij een 3? _____

1 3 7 2
 3 4 5 8
 3 7 1 6 10
 2 8 9 3

Kleur alle driehoeken

Hoeveel driehoeken zie jij? _____

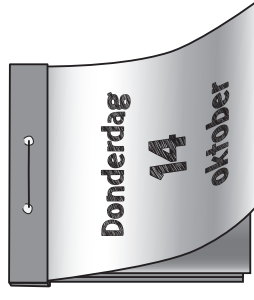
Minder en meer dan 3

Welk plaatje hoort bij het cijfer 3? Kleur dat plaatje in.

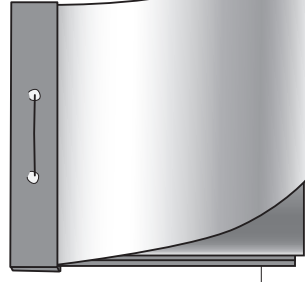

Welk plaatje hoort bij 'meer'? Zet daar een **groen** rondje omheen.
 Welk plaatje hoort bij 'minder'? Zet daar een **paars** rondje omheen.

Wanneer is Ivy jarig?

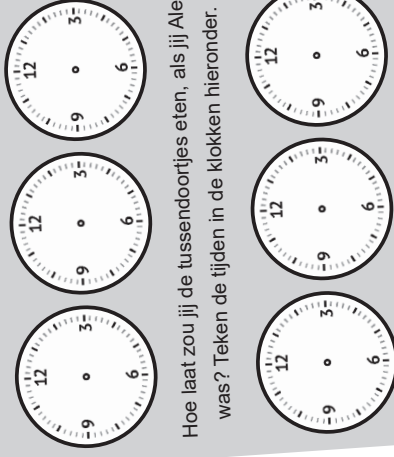

Het is vandaag donderdag 14 oktober.
Over twee keer drie dagen is Ivy jarig.
 Welke **datum** is het dan? En op welke **dag** valt dat? Vul in!

Hoe laat eet Alex?

Alex mag van zijn moeder **drie tussendoortjes** eten op een dag. Ook eten ze elke dag **drie maaltijden**. Hoe laat kan hij het beste eten?
 Teken de tijden in de klokken.

Hoe laat zou jij de tussendoortjes eten, als jij Alex was? Teken de tijden in de klokken hieronder.

Tafel van drie

Maak een telrij tot 30. Welke getallen horen in de tafel van drie? Zet daar een cirkel omheen.

Daniël blijft bidden

Voorbeeldvertelling onderbouw

Daniël 6

Vorbereiding: Lees het verhaal van tevoren goed door.

Aankondiging: Vraag aan de kinderen of zij het lied: 'Lees je Bijbel, bid elke dag' kennen. Vertel dan dat dit verhaal gaat over iemand die dit ook deed. Elke dag bad Daniël drie keer tot God, zelfs toen hij dat niet meer mocht doen. Luister maar.

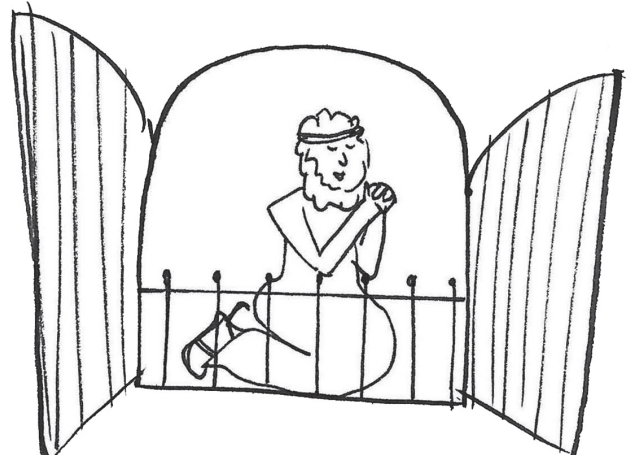
Vertelling

Koning Darius kan niet slapen, hij draait van zijn ene naar zijn andere zij. Telkens ziet hij het weer voor zich. Zijn goede vriend... De hele dag heeft hij het nog geprobeerd om hem te redden, maar het is niet gelukt. 'Koning', zegt zijn dienaar. 'Zal ik iemand laten komen om voor u te zingen of een verhaal te vertellen? Dan kunt u aan andere dingen denken.' 'Nee', zegt Darius, 'ik wil niets.' De koning kan alleen maar denken aan Daniël. Weet je hoe dat komt?

Koning Darius is de baas van het land van de Meden en de Perzen. Een groot en uitgestrekt land. Hij heeft heel veel helpers om dat land goed te besturen en één daarvan is Daniël. Daniël is een prins uit het land Israël, maar al heel lang woont hij in Babel. Omdat Daniël heel wijs is, mag hij de koning helpen om het land te besturen. Dat vinden de andere helpers niet fijn. 'Weet je wat we doen? We vertellen aan de koning alles wat Daniël fout doet!' zegt er één. 'Nee, dat kan niet', zegt een ander. 'Waarom niet?' 'Omdat Daniël niets fout doet, daarom.' Dan verzinnen ze een gemeen plan.

Kijk daar staan ze in de troonzaal van de koning. 'Koning Darius, leef in eeuwigheid! We hebben een goed idee. U bent zo belangrijk, daarom mogen de mensen die in uw rijk wonen alleen aan u wat vragen en niemand anders. Als ze dat wel doen, dan zullen ze in de leeuwenkuil worden gegooid.' De koning denkt even na. Dat is een goed plan, want hij is de belangrijkste persoon in het rijk. De koning laat iemand komen die dat dit bevel opschrijft. Dan zet hij zijn naam eronder. Zo, nu zijn naam eronder staat mag het bevel niet meer veranderd worden. Het is de wet van de Meden en de Perzen.

'Daniël, heb je het ook gehoord? Van het bevel van de koning? Niemand mag meer aan iemand iets vragen dan alleen aan de hem!' Daniël kijkt verschrikt op, dan staat hij op en gaat naar huis. Wanneer hij boven is knielt hij voor de open ramen neer. Daniël gaat bidden, praten met God. Dat doet Daniël elke dag drie keer en dat doet hij nu ook. Daniël kán niet anders. Oh Daniël, dat mag toch niet meer van de koning? Je mag toch niet meer met de Heere jouw God praten? Kijk eens wie daar staan te kijken? De mannen die dit plannetje

hebben bedacht. Ha, hun plan lukt. Daniël praat met zijn God. Dat gaan ze gelijk aan de koning vertellen.

'Koning, leef in eeuwigheid. U hebt toch gezegd dat niemand aan iemand iets mag vragen dan alleen aan u?' 'Ja', zegt koning Darius. 'Dat heb ik gezegd en ik heb mijn naam onder de wet gezet, de wet kan niet veranderd worden.' 'Uw dienaar Daniël houdt zich niet aan die wet. Drie keer per dag praat hij met zijn God.' Koning Darius krimpt in elkaar. Nee, dat was de bedoeling niet van zijn wet. Daniël, zijn goede dienaar, zijn vriend, moet in de leeuwenkuil worden gegooid. Er kan niets aan veranderd worden.

Nu weet je waarom koning Darius de hele nacht niet kan slapen. Wanneer de zon opkomt gaat hij direct naar de leeuwenkuil. Zou de God van Daniël hem hebben gered? De grote steen die op de kuil is gelegd wordt weggehaald. Hij buigt zich wat voorover. 'Daniël, Daniël, heeft jouw God jou verlost van de leeuwen?' En dan... de stem van Daniël. 'Oh koning, leef in eeuwigheid, mijn God heeft de mullen van de leeuwen dichtgehouden, ze hebben mij niets gedaan.' Koning Darius is zó blij, hij laat Daniël uit de kuil halen. Hij bekijkt hem van alle kanten. Nee, Daniël heeft geen schrammetje. De God van Daniël heeft voor hem gezorgd, de leeuwen konden hem niets doen.

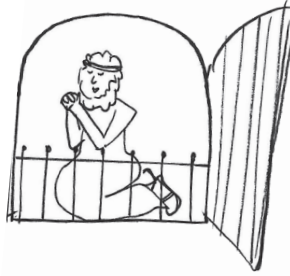
In het paleis wordt er een nieuwe wet geschreven. Iedereen in het rijk van Darius mag alleen iets vragen aan de God van Daniël en aan niemand anders. Want de God van Daniël is de levende God, die eeuwig zal blijven.

Weet je nog van het liedje? Zullen we het samen zingen? Daniël praatte elke dag met God, zelfs toen het niet mocht en het gevaarlijk was om dit te doen. Maar God was bij hem in de leeuwenkuil en redde hem. Zo kon iedereen zien dat de God van Daniël de levende God is, die eeuwig zal blijven.

Afronding: Daniël bleef bidden, ook toen hij dat niet mocht doen. Praat hier nog even met de kinderen over na. Wat zouden zij doen?

Blijven bidden

Bijbelstudie bovenbouw
Daniël 6:8-17 en 23

Daniëls gebedshouding spreekt van een hechte band, een hechte relatie met de Heere. Jij kunt van Daniël leren.

1 Stil worden

 Blijven bidden als Daniël #1: Rustige plek

Daniël bad drie keer per dag. Hij trok zich dan terug van de wereld om zich heen, om zich te kunnen focussen op God.

Als jij straks de Bijbel opent, is het belangrijk dat het stil is om je heen. Zoek daarom een rustig plekje en focus je op God. Denk er eens over na: Wie is God voor jou?

Je hebt Hem nodig en daarom wil je je nu op God richten.

 Blijven bidden als Daniël #3: Tijdstippen

Daniël heeft vaste tijdstippen voor zijn gebed. Hij heeft geleerd om drie keer per dag te bidden. Waarschijnlijk was het 's morgens, 's middags en 's avonds. Deze goede gewoonte blijft hij zijn leven lang volhouden.

2 Open handen

 Blijven bidden als Daniël #2: Gebedshouding

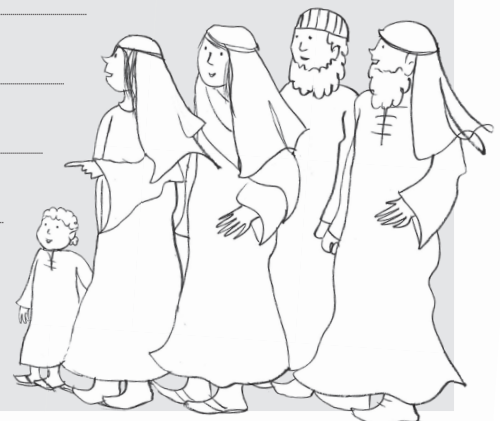
Daniëls gebedshouding was eerbiedig. Hij knielde. Daarmee laat hij zijn afhankelijkheid van God zien.

Ook jij bent afhankelijk van God als je de Bijbel opent. Elke keer als jij de Bijbel opent, mag je de Heilige Geest vragen: 'Wilt U mij helpen om de Bijbel te begrijpen? Wat wilt U mij vandaag vertellen door dit Bijbelgedeelte?' Schrijf deze vragen over om het gebed om de Heilige Geest goed te kunnen onthouden.

3 Lezen

Daniël heeft gehoord dat hij niet mag bidden. De vijanden van Daniël hebben een wet opgesteld. Lees het gedeelte uit Daniël 6:8-11 rustig voor jezelf door. Je mag het daarna ook nog een keer (hardop) lezen, zodat je beter onthoudt wat er staat. Waarom zou Daniël willen blijven bidden, denk je?

Lees nu ook vers 12 tot 17.

4

Vragen

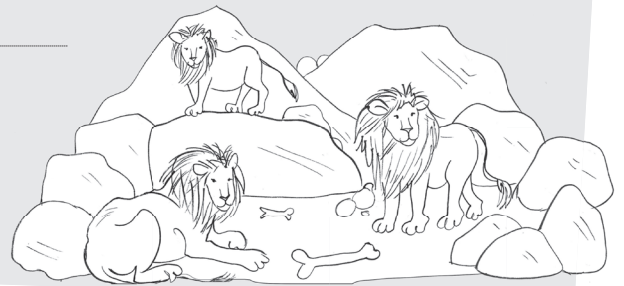
Bijbellezen is een ontmoeting met God. Net als in een goed gesprek, mag je ook vragen stellen aan het bijbelgedeelte, of aan God vertellen wat voor gevoel het bijbelgedeelte oproept.

a. Lees vers 8, 9 en 10 nog een keer. Als jij Daniël was, wat zou jij hebben gedaan toen jij het verbod hoorde?

b. Lees vers 11. Wat doet Daniël?

c. Wat leer je over hoe Daniël met God omgaat (vers 17)?

d. Hoe loopt het met Daniël af (vers 23)?

5

Antwoorden

Schrijf op een briefje wat je hebt geleerd. Vertel dat aan God en vraag of Hij je erbij wil helpen.

6

Toepassen

Waarvoor wil jij blijven bidden, net als Daniël?

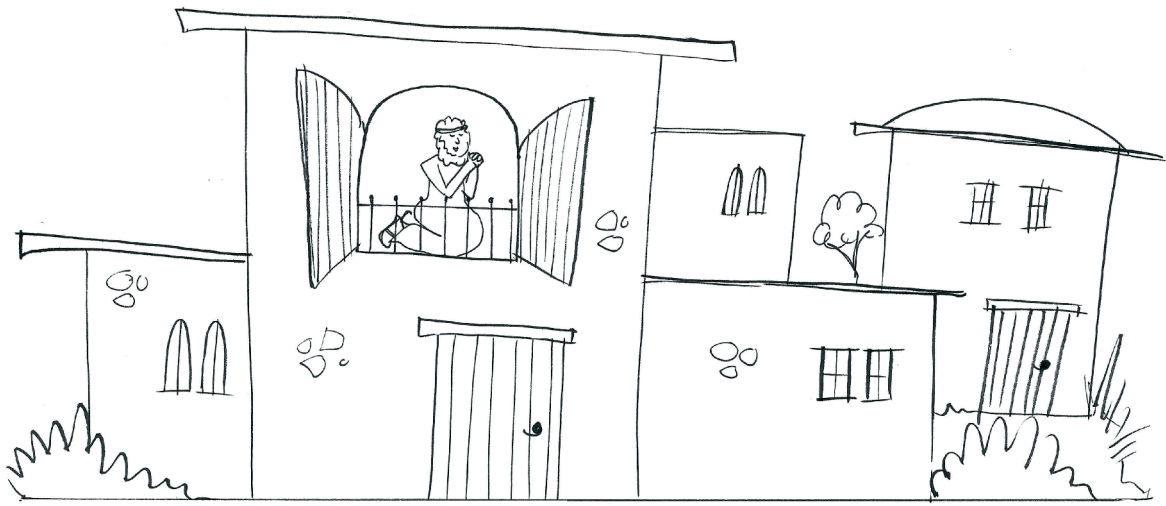
Wat kun je leren van de manier waarop Daniël bidt?

Tip: kijk eens naar de vier weetjes over 'Blijven bidden als Daniël'.

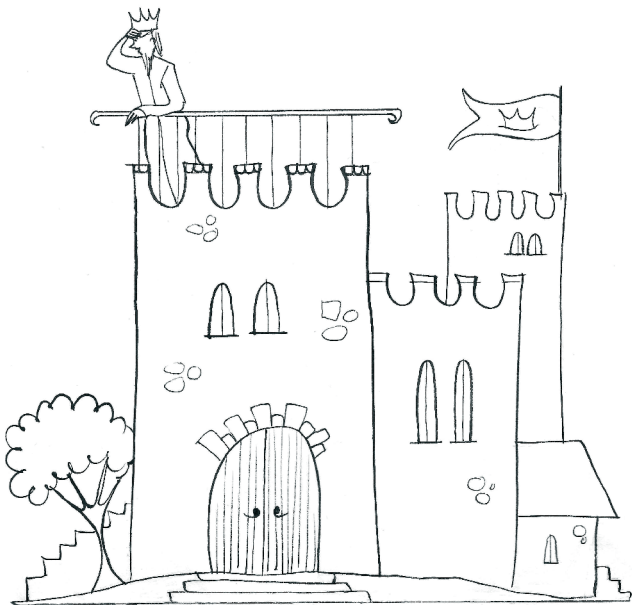
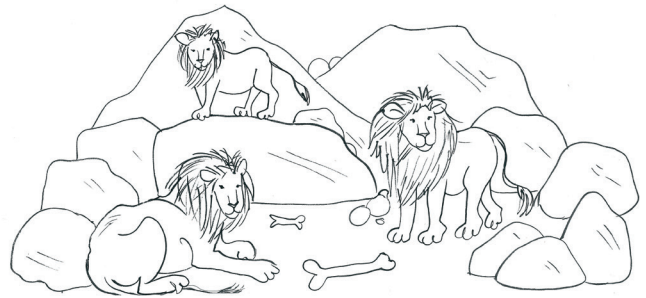

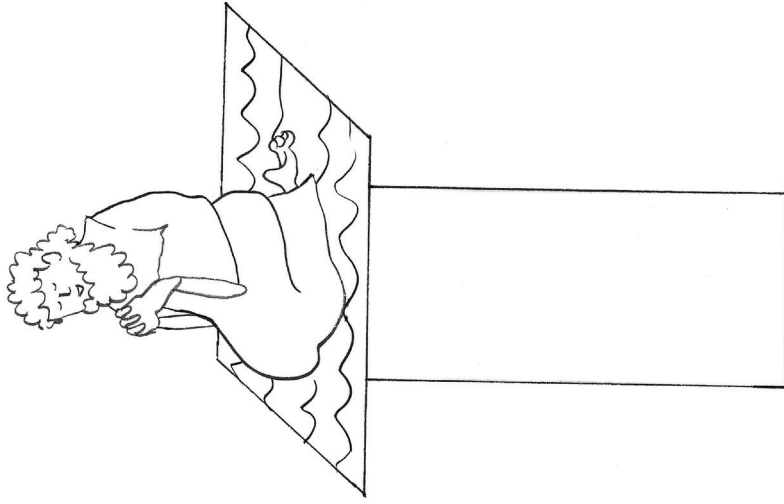
Blijven bidden als Daniël #4: Inhoud

Daniëls gebeden zijn niet zomaar schietgebedjes. Daniël bidt, dankt en smeekt God om genade en neemt daar de tijd voor. Ook moedigt hij zijn vrienden aan om God te smeken om een oplossing (net als in Daniël 2:17-18). Hij vertrouwt erop dat God zijn gebeden hoort en beantwoordt.

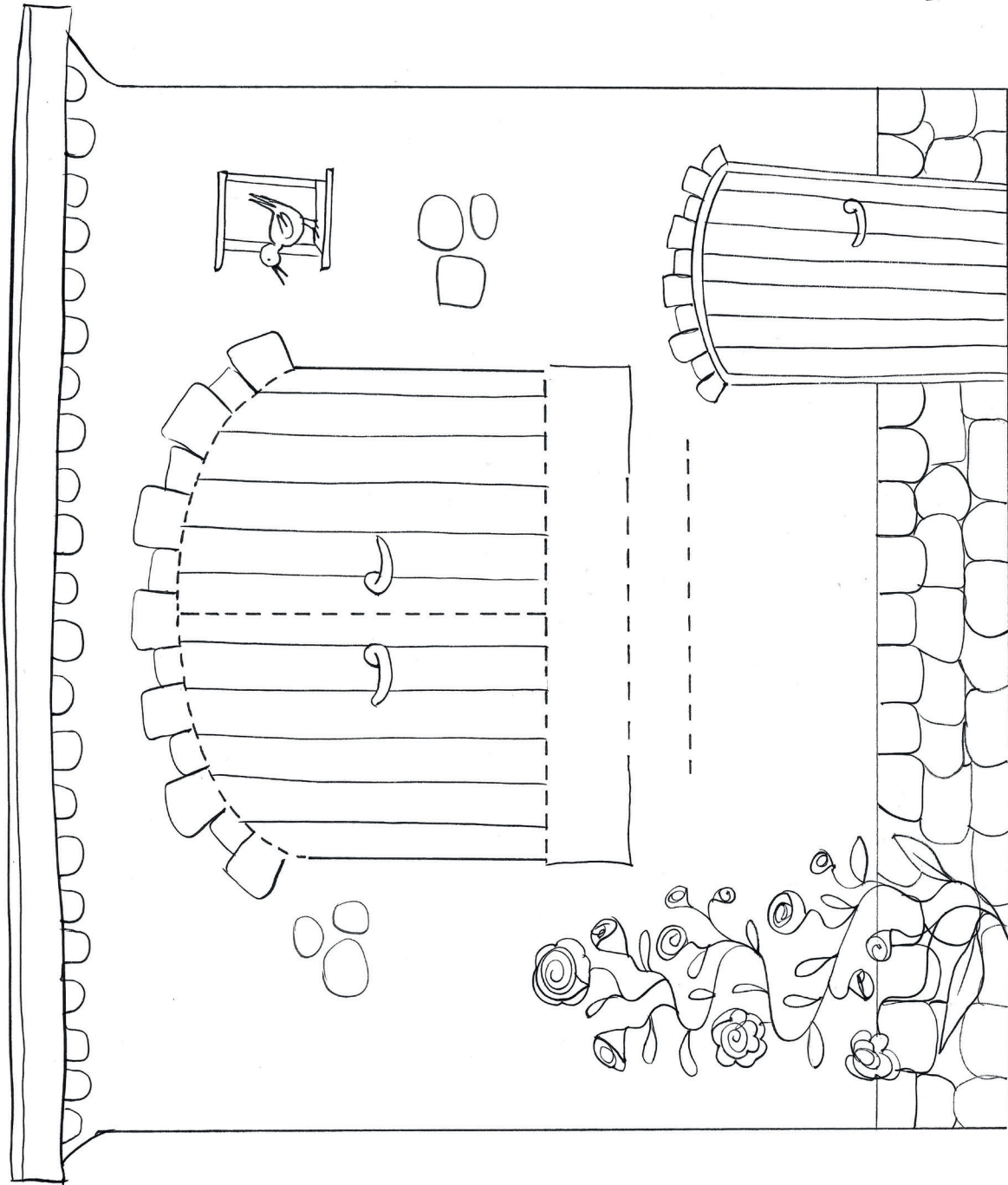

Biddag 2022
'Blijven bidden!'

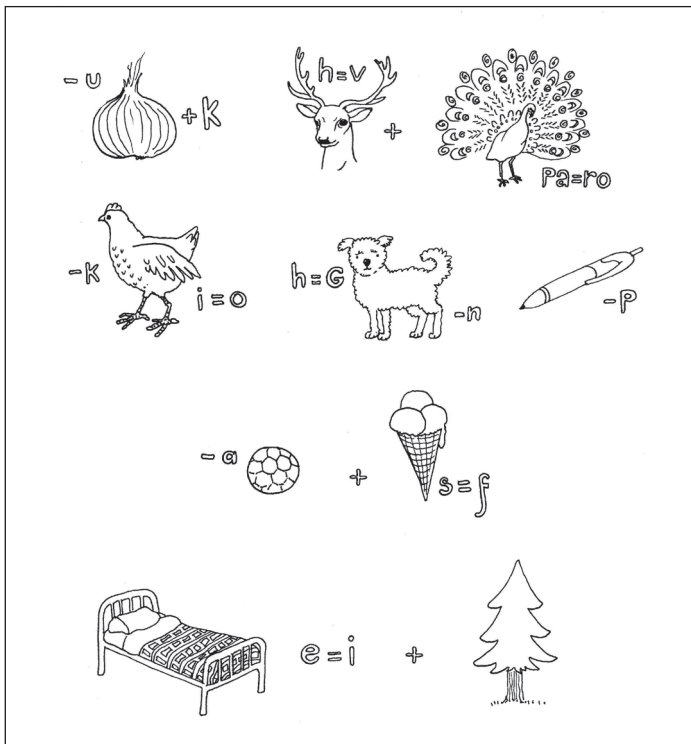
Biddag 2022
"Blijven bidden!"

PUZZELBLAD midden-/bovenbouw

Los de rebus op

Oplissing: _____

Lettersudoku

B				D	N	V
V			U		Y	
	D	U	N		L	B
E				U		D
	Y		E	I	B	N
	I		Y			L
Y	V			N	B	I
L			D		E	
	U			L	E	Y

Vul het vierkante blok met deze letters:

BLYVENIDU

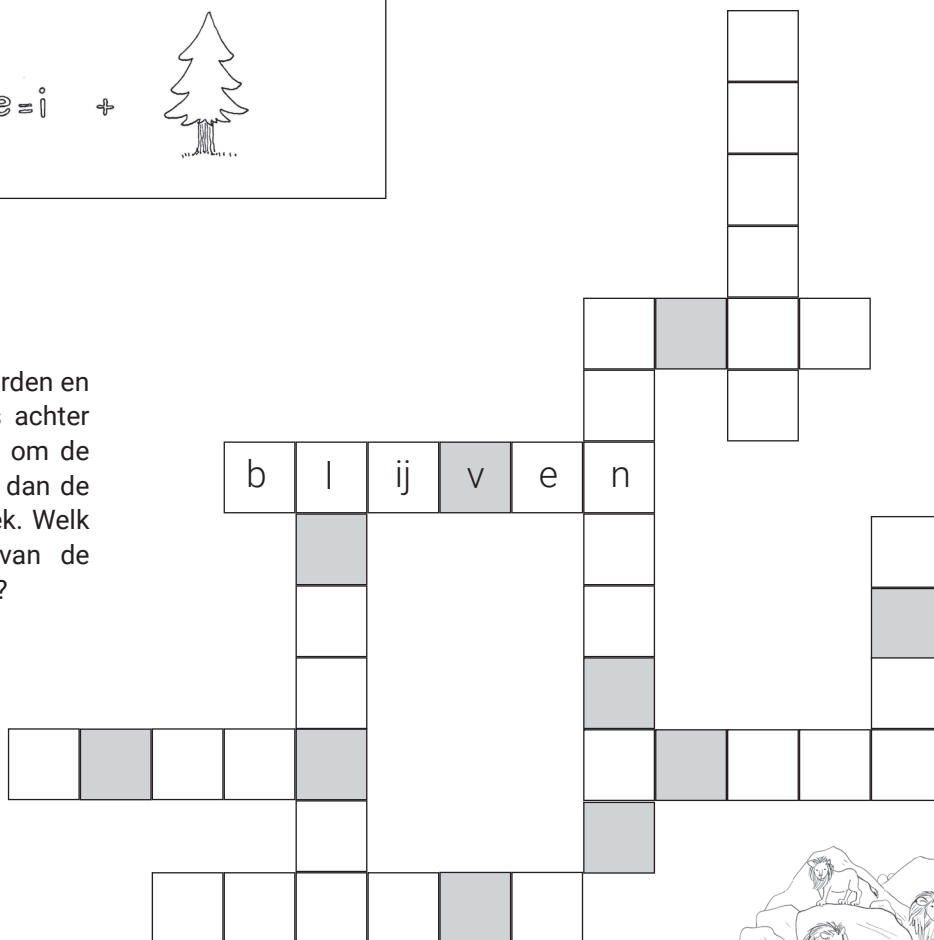
In ieder vakje en in elke rij mag elke letter maar één keer staan.

Invulpuzzel

Tel de letters van de woorden en schrijf het aantal letters achter de woorden. Dit helpt je om de puzzel op te lossen. Zet dan de woorden op de juiste plek. Welk woord kun je maken van de letters in de grijze vakjes?

Woorden:

- Bidden
- Leeuwen
- Minister
- Kuil
- Moed
- Daniel
- Engel
- Trouw
- Blijven (6)

PUZZELS

Invalpuzzel

De beginletters van de antwoorden vormen een woord.

1. De stad waar de man uit het verhaal woonde.

--	--	--	--	--
2. Het land waar de man uit het verhaal vandaan kwam.

--	--	--	--	--
3. Zo heet de man uit het verhaal.

--	--	--	--	--
4. Zo heet de koning uit het verhaal.

--	--	--	--	--
5. De koning zegt aan het eind van het verhaal: Deze God is ...

--	--	--	--	--
6. De leeuwen hebben hem ... gedaan.

--	--	--	--	--

Plaatjessudoku

In elk vakje van vijf moeten alle vijf de plaatjes getekend worden. Maar let op: ook horizontaal en verticaal moeten vijf verschillende plaatjes op een rij komen. Kun jij 'm oplossen?

Tip: vind je tekenen niet leuk? Gebruik de cijfers bij de plaatjes om de sudoku op te lossen!

Biddag map 2022

gezinsdagboek

Thema:
Blijven bidden

Daniël 6:1-29

KERK, SCHOOL & GEZIN

Gezinsdagboek

Hoe werkt het gezinsdagboek?

BIJBELLEZEN

Het te lezen bijbelgedeelte met een korte uitleg voor de kinderen.
Tip: zorg dat de kinderen die kunnen lezen een eigen bijbelte voor zich hebben, zodat ze zelf kunnen meelesen (evt. hardop ieder een vers). Ook is het met name voor jonge kinderen leuk om platen bij het verhaal te zien. Zoek een kinderbijbel/bijbelboekje op met zulke platen en wijs aan of vraag wat je ziet.

DOE-OPDRACHT

Beschrijving van een doe-opdracht om met elkaar als gezin uit te voeren. De plek van de beschrijving (voor of na het bijbellezen) geeft aan of de opdracht geschikt is om als introductie te doen of juist als afsluiting. Het doen van dit soort opdrachtes is niet alleen leuk, maar ook functioneel. Kinderen onthouden de boodschap beter als deze gecombineerd wordt met een stukje 'ervaring' en 'doen'.
Advies: lees voordat de week begint alle opdrachtes alvast door in verband met de (kleine) voorbereiding die het vraagt.

GESPRESKSVRAGEN

Gespreksvragen om met elkaar door te spreken over het bijbelgedeelte en de boodschap.
Probeer het gesprek met de kinderen zo te leiden dat alle kinderen mee kunnen doen, breng de vragen op het niveau van de kinderen. Voor jonge kinderen: korte, eenduidige vragen (wie/wat/waar). Bij oudere kinderen kun je daarop doorvragen, bijvoorbeeld: 'waarom vind je...?' of 'hoe denk je...?'

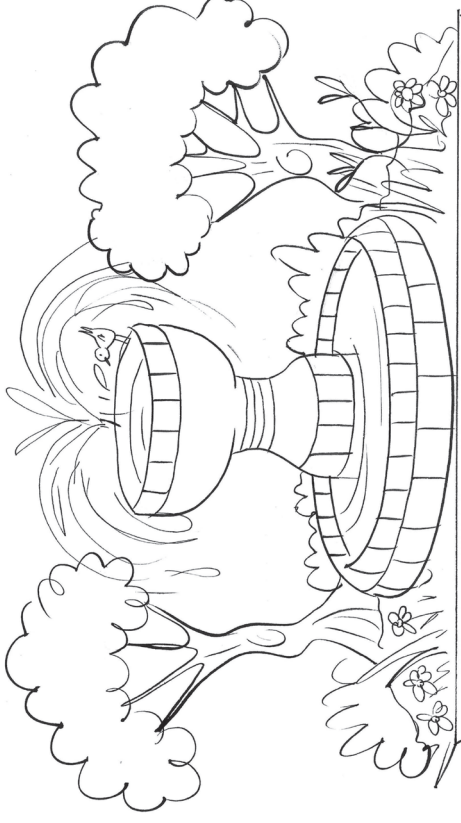
BIDDEN EN DANKEN

Gebedspunten. Tip: laat de kinderen ook zelf hardop bidden.

ZINGEN

Suggesties om te zingen. De nummers verwijzen naar de bundel *Op Toonhoogte* van Boekencentrum/HGJB. De themaliederen staan in dit boekje afgedrukt. Zingen helpt kinderen om de inhoud van het verhaal te verwerken. Daarnaast brengt zingen vreugde: door te zingen kun je God de lof en dank brengen. Het is belangrijk om de vreugde van het samen zingen ook in je gezin een plek te geven.
Tip: laat de kinderen zelf meespelen op hun instrumenten, laat hen gebaren maken (eventueel zelf te verzinnen) bij de liederen en zing het lied indien mogelijk in canon.

GESPRESKSVRAGEN

- Wat is antwoord op de leesvraag?
- Waarom willen de drie vrienden niet knielen?
- Wat moet de koning aan het eind erkennen?

DOE-OPDRACHT

Pak een (groot) vel papier en een pen. Denk met elkaar na over dit verhaal. Hoe zie je dat God machtig is? Waarvoor kunnen wij Hem eren? Schrijf alles wat genoemd wordt op het vel papier. Prijs God daarvoor als je samen de maaltijd met gebed afsluit.

BIDDEN EN DANKEN

- We bidden om ook een sterk geloof te hebben en te houden.
- We danken dat er in de Bijbel heel veel beloften voor ons staan.

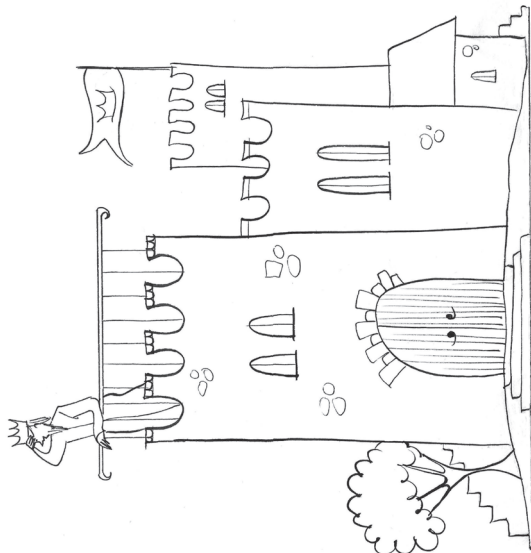

ZINGEN

- Psalm 72:11 - Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen
- OTH 291 - 'k Stel mijn vertrouwen op de Heer, mijn God

MAANDAG

Daniël durft

BIJBELLEZEN

Leesvraag: Wat geloven de drie vrienden?
Lees samen: Daniël 3: 14-30

Nebukadnezar denkt nog vaak aan zijn droom. Daarom laat hij een beeld van 30 meter hoog maken. Het lijkt helemaal van goud te zijn. Alle belangrijke mensen uit zijn grote rijk moeten verplicht naar de inwijding komen. Er is een groot muziekkorps. Als de mensen muziek horen moet iedereen neerknielen en dat grote beeld aanbidden. Maar vooraf worden de mensen gewaarschuwd: wie niet buigt zal in een brandende oven gegooid worden. En op een sein van de koning vallen alle mensen voorover en de koning geniet van zijn macht. Maar dan komen er enkele mannen bij de koning en zeggen dat niet iedereen gebogen heeft. Ze beschuldigen de drie vrienden van Daniël: 'Zij buigen niet, uw goden vereren ze niet en uw beeld aanbidden ze niet!' Sadrach, Mesach en Abed-Nego moeten bij de koning komen. Hij geeft ze nog één kans: 'Als de muziek weer speelt, moeten jullie buigen.' Maar de drie zeggen: 'We doen het niet. Als het moet kan onze God, Die wij vereren, ons redden van het vuur en ook uit uw macht!' Dan wordt de koning heel boos en hij geeft bevel de oven zeven keer heter te stoken. De vrienden worden geboeid en in de oven geworpen. Maar dan schrikt de koning. Er wandelen vier gedaanten door de vlammen. Die vierde lijkt wel een godenzoon. De koning roept de mannen terug. Iedereen merkt dat er geen brandlucht aan hen en aan hun kleren zit. De koning geeft zelfs bevel dat niemand iets lasterlijks mag zeggen over de God van Israël.

DOE-OPDRACHT

Misschien ken je het spel 'Zeg geen "ja", zeg geen "nee" wel. Zoiets gaan we nu ook doen. Iedereen mag om de beurt een vraag stellen aan degene die rechts naast hem of haar zit. Die moet proberen de vraag te beantwoorden, zonder "ja" of "nee" te zeggen. Wie de meeste vragen beantwoordt zonder fouten te maken, wint het spel.

Moelijk hè, om geen "ja" of "nee" te zeggen.... Soms moet je juist "nee" zeggen, ook al willen mensen dat misschien niet horen. In het verhaal dat je gaat lezen, zegt Daniël wél heel duidelijk 'nee'.

BIJBELLEZEN

Leesvraag: Wat vraagt Daniël aan de verzorger?
Lees samen: Daniël 1:8-15

Kijk daar staat het paleis van koning Nebukadnezar. Hij is erg machtig, want hij heeft veel landen veroverd. En dan neemt hij de koninklijke zonen uit die landen mee naar Babel. Die moeten hem dienen. Maar eerst krijgen ze een opleiding van drie jaar. Ze moeten de geschiedenis en de taal van Babel leren en alles van vroeger vergeten. Daarom krijgen ze ook een nieuwe naam. Onder deze prinses is ook Daniël. Hij is uit Israël meegenomen, net als zijn drie vrienden. Ze krijgen eten dat de koning ook eet. Maar die maaltijden zijn vaak eerst aan de afgoden geofferd. En Daniël weet dat het eten vaak onrein is volgens de regels die God aan Israël heeft gegeven. God geeft Daniël de

Themagedichten

moed om te vragen of ze gewóón eten kunnen krijgen. Dat weigert de oppasser eerst. Daniël vraagt om het tien dagen te proberen. Dat mag. God zorgt ervoor dat de vier jongens er veel gezonder uitzien dan de anderen die dat koninklijke eten hebben gekregen. Dan stemt de oppasser toe en ze krijgen voortaan geen onrein eten. Ze zeggen weleens: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Maar na de opleiding van drie jaar blijkt: De jeugd die God gehoorzaamt, die heeft de toekomst. Want Daniël en zijn vrienden zijn veruit de besten van de groep. Dat komt omdat de Heere hen zegent. Toen de koning hen een soort examen afnam, waren ze wel tien keer knapper dan de anderen. Wat een zegen van onze trouwe God!

GESPRESKSVRAGEN

- Weet je het antwoord op de leesvraag?
- Waarom wil Daniël geen koninklijk eten?
- Moeten wij tegen bepaalde dingen ook 'nee' zeggen? Noem eens wat.
- De koning kan voortaan met de prinsen over problemen praten.
- Bij wie kun jij met je vragen terecht?

BIDDEN EN DANKEN

- We bidden voor christenen die vervolgd worden.
- En we bidden dat wij God met ons hele hart zullen blijven volgen.
- We danken dat wij in ons land God mogen dienen in vrijheid.

ZINGEN

- Psalm 143:10 - Leer mij, o God van zaligheden
- OTH 543 - Stap voor stap, dag na dag, wil ik Jezus volgen

DANIËL BLIJFT BIDDEN

Gedicht onderbouw

Daniël werkt voor de koning, maar hoe vaak hij daar ook zit, hij gaat steeds weer naar zijn woning, waar hij regelmatig bidt. En zijn bidden, dat is buigen, want hij knielt eerbiedig neer, om God hulde te betuigen en te smeken tot zijn Heer.

Maar er zijn jaloerse mannen.

Zij bespieden Daniël.

En dan maken ze hun plannen:

heel de maand een zwijgbevel.

Toch blijft Daniël trouw vragen,

want hij houdt zoveel van God.

Hij blijft bidden, alle dagen,

stoort zich niet aan het verbod.

Ze gaan Daniël begluren.

Hij komt in de leeuwenkuil.

Maar God gaat een engel sturen,

en die sluit de leeuwenmuil.

Zo blijft Daniël in leven.

En er komt een nieuwe wet,

want de koning heeft geschreven:

'God de Heer verlost en redt!'

BLIJVEN BIDDEN

Gedicht midden-/bovebouw

Daniël werd uit zijn land weggenomen, Ook zijn drie vrienden werden geroofd. Zij zijn met dwang toen in Babel gekomen. Een mooie toekomst werd hun beloofd.

Eerst moesten zij daar wel drie jaar studeren. Omdat God onrein eten verbiedt, gingen zij dadelijk fel protesteren: koninklijk voedsel namen zij niet.

Er komt een wet: dertig dagen niks vragen

Daniël weet: dit geldt ook voor hem.

Toch blijft hij bidden, ook in die dagen:

hij knielt neer richting Jeruzalem.

Daarom moet hij in de kuil met de leeuwen.

God stuurt Zijn engel op het gebed.

's Morgens staat daar al de koning te schreeuwen.

Daniël antwoordt: Mijn God Die redt!

Tekst: Roel Bartels | Het gedicht voor de onderbouw is te zingen op de wijs van 'Ik Heb geloofd en daarom zing ik' (Weerklank 486). Het gedicht voor de midden-/bovenbouw op de wijs van 'In het begin lag de aarde verloren' (OTH 450).

Themaliederen

LEES JE BIJBEL, BID EIKE DAG (OTH 539)

Themalied onderbouw

Lees je bijbel, bid elke dag,
bid elke dag, bid elke dag.
Lees je bijbel, bid elke dag,
dat je groeien mag,
dat je groeien mag,
dat je groeien mag.
Lees je bijbel, bid elke dag,
dat je groeien mag.

IK HEF MIJN OGEN OP (OTH 56)

Themalied midden-/bovenbouw

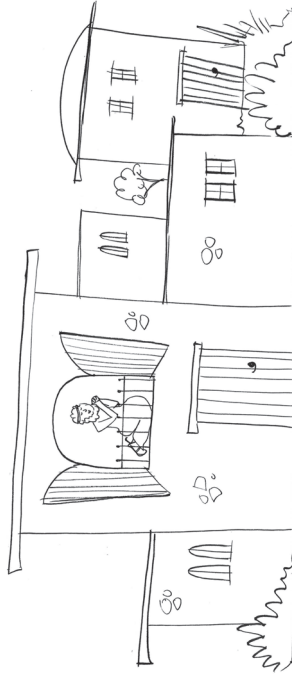
Ik hef mijn ogen op naar de bergen,
waar komt mijn hulp vandaan?
Ik hef mijn ogen op naar U, Heer,
die mij bij zal staan.
Mijn hulp is van U, Heer, die alles heeft gemaakt.
U zult voorkomen dat ik wankel of val.
U bent mijn Beschermmer, die over mij waakt,
die niet sluimeren of slapen zal.
Wat kan mij gebeuren door zon of door maan?
U bent mijn schaduw, U bent er altijd,
bewaart heel mijn leven, mijn komen en gaan,
U beschermt mij tot in eeuwigheid.
Mijn hulp is van U Heer.

Muziek: Marcel & Lydia Zimmer
Tekst: Marcel Zimmer
© 2004 Ceimar Music
Opwekking 640

Tekst & muziek: H.D. Clarke
© IKEG / Continental Sound

DINSDAG

Daniël bidt

BIJBELLEZEN

Leesvraag:

Lees samen:

Wat vraagt Daniël aan zijn vrienden?

Daniël 2:14-19 en 23

Koning Nebukadnezar heeft angstig gedroomd. Hij kan er niet meer van slapen. Daarom roept hij al zijn wijzen, tovenaars en de mannen die altijd zeggen dat ze dromen kunnen uitleggen. Hij zegt: 'Jullie moeten me vertellen wat ik gedroomd heb en ook wat het betekent. Als jullie me dat vertellen, dan zal ik jullie met rijke geschenken belonen en zullen jullie grote eer van mij ontvangen. Maar als jullie het mij niet vertellen, zal ik jullie allemaal laten doden.' Daar schrikken al die mensen van en ze zeggen dat ze dat niet kunnen. Ze weten dat hun leven nu op het spel staat. Als Daniël dit hoort, gaat hij naar de koning en vraagt om wat uitspel. Gelukkig wil de koning hem dat geven. Daniël roept zijn vrienden en samen gaan ze bidden. Je kunt bij het bidden gaan staan. Zo stonden de raadsheren rond de troon van de koning.

Je kunt bij het bidden gaan zitten en dat drukt rust en vertrouwen uit.

Je kunt bij het bidden ook knielen. Dan word je zelf klein en de God tot wie je bidt wordt groter in je ogen. Samen bidden Daniël en zijn vrienden met hun hele hart. Samen smeken ze om hulp. Die nacht laat God aan Daniël in een visioen zien wat de koning droomde: een groot beeld van verschillende metalen wordt door een grote steen vermorzeld. Daniël weet nu dat er verschillende wereldrijken zullen komen, maar dat het Koninkrijk van God altijd zal blijven bestaan. Daniël geeft God de eer!

DOE-OPDRACHT

Kies twee gezinsleden uit die dit rollenspel gaan doen; een 'koning' en een 'onderdaan'. Het doel van het rollenspel is om te ervaren hoe goed het kan zijn om bewust een houding aan te nemen als je gaat bidden.

De 'onderdaan' gaat aan de 'koning' een vraag stellen. De eerste keer gaat de 'onderdaan' daarbij staan. De tweede keer gaat hij languit op de bank (of grond) liggen. De derde keer vraagt hij het zittend. De vierde keer gaat hij op zijn knieën zitten, terwijl hij zijn vraag aan de 'koning' stelt.

- Hoe voelde de 'onderdaan' zich de eerste, tweede, derde en vierde keer? En hoe voelde de 'koning' zich daarbij? Wanneer voelde de 'koning' respect (en wanneer juist niet)?
- Welke houding zou je willen gebruiken als je niet tot een koning, maar tot God bidt? Waarom?
- Welke gebedshouding(en) zou God mooi vinden?

GESPREKSVRAGEN

- Wat vraagt Daniël aan zijn vrienden?
- Weet je meer verhalen uit de Bijbel met een droom?
- Wat is de betekenis van die grote steen?

BIDDEN EN DANKEN

- We vragen of de Heere ons een sterk verlangen naar Zijn Koninkrijk wil geven.
- Dank dat God voor ons zorgt. Hij is machtiger dan alle koningen.

ZINGEN

- Psalm 135:3 - God is groot
- OTH 327 - Machtig God, sterke Rots

Uitnodiging bid dag 2022

.....
KERK, SCHOOL & GEZIN

Thema:
Blijven bidden

Tijd:

Locatie:

Houvast voor jongeren
en hun gemeenten

Colofon

Uitgave

HGJB
Pr. Bernhardlaan 1
3722 AE Bilthoven
tel 030 2285402
info@hgjb.nl - www.hgjb.nl

Abonnement

Prijs jaarabonnement: € 45,-
Gemeenten met een gemeentelidmaatschap krijgen het eerste exemplaar gratis. Abonnementen worden jaarlijks automatisch met één jaar verlengd. Abonnementen kunnen alleen aan het einde van een jaargang beëindigd worden. Het bericht van opzegging moet dan uiterlijk 30 juni binnen zijn.

Medewerkers

Roel Bartels, Rijssen
Jorien Beunk, Wierden
Ds. H.P. Brendeke, Hagestein
Mieke den Boer, Nieuwerkerk a/d IJssel (correctie)
Ds. N.A. Donselaar, Stad aan 't Haringvliet (namens de zondagsscholenbond)
Sylvia Grondman, Zeist
Wilmien Kranendonk, Gouda
Christa Noteboom (HGJB eindredactie)
Michelle van Vliet, Zeist

Overname

De teksten en bijlagen van de bid- en dankdagmappen, alsook de digitale werkbladen mogen alleen worden gebruikt en vermenigvuldigd voor het gebruik binnen de eigen school of de eigen kerkelijke wijkgemeente. Voor alle andere vormen van vermenigvuldiging, op welke wijze dan ook, is voorafgaande toestemming van de HGJB nodig.

Illustraties

Linda Bikker, Gouda
Gerda Jansen, Gorssel

Vormgeving

HGJB

Omslagfoto

Christien Nobel